

13

magazine

**25 JAAR
VLAAMSE
OVERHEID**

Vlaamse overheid

ONZE GESCHIEDENIS VERTELD

**10 pioniers
10 verhalen**

**Guido Vereecke
en Marc Morris
collega's van het
eerste uur**

**“We konden veel doen
want er was nog niet veel”**

WIJ FEESTEN MEE

Win uw eigen koffiemok

EXTRA VEEL GRATIS CULTUUR
**210
tickets**

Agentschap voor
Natuur en Bos

18DE DAG VAN HET PARK

ZONDAG 25 MEI 2008

BOMENSEN

In meer dan honderd gemeenten in Vlaanderen is het opnieuw feest in het park. U kunt meedoen aan heel wat activiteiten die in het teken staan van het thema 'Bomen'.

Achter elke boom schuilt een verhaal over mensen, en elke mens heeft wel een verhaal over bomen.

Bomen en mensen, één verhaal is dan ook de rode draad door het feestgedruis.

Meer informatie over de activiteiten vindt u op

www.dagvanhetpark.be
of bel gratis 1700.

1700
EEN VRAAGJE BEL GRATIS

www.dagvanhetpark.be

Jubileum

Januari 1983. Terwijl ik als ijverig scholietje in de tweede klas lezen, schrijven en rekenen onder de knie probeer te krijgen, wordt in Brussel de Vlaamse overheid uit de grond gestampt. Niet dat ik mij er toen één seconde van bewust ben geweest. Al mijn concentratie richtte zich in die dagen op de houten, gele staafjes (voor de tientallen) en de rode blokjes (voor de eenheden) die het hoofdrekenen minder abstract moesten maken. En misschien dat ik mij ook druk maakte om de rode beenwarmers die ik moest aantrekken omdat mama ze speciaal had gebreid - terwijl ik die roze in de winkel veel mooier vond. Of in de 'ijzeltjes' die mijn broer en ik onder onze schoenen moesten gespen om niet uit te glijden op weg naar school. En die zo vreselijk klakten dat we ze na de eerste hoek afhaalden.

Terwijl ik zat te tellen in de klas, startten 3000 ambtenaren in Brussel het Vlaamse ministerie op. Moeilijk pionierswerk moet dat geweest zijn. Samen met de nieuwe Vlaamse bevoegdheden werden wel de mensen getransfereerd van federaal naar Vlaams, maar verder was er niets. Zo kwam het dat kersverse Vlaamse ambtenaren in die eerste weken na de klok van vijf weer de federale kantoren binnenslopen op zoek naar hun vertrouwde bureaumateriaal. Heel wat schrijfmachines, stoelen en zelfs hele bureaus zijn toen over de Brusselse straten verhuisd, vertellen getuigen ons. En zo kwamen er nog heel wat verhalen naar boven bij de voorbereidingen van het jubileumstuk over 25 jaar Vlaamse overheid (lees ze op p. 10). Soms ging het zwaarwichtig over de oprichting van de Vlaamse overheid als een grootse vernieuwing die het toenmalige overheidslandschap efficiënter zou maken. Maar vaker hoorden we kleine anekdotes, zoals over een toenmalige directeur-generaal die verantwoordelijk was voor de hele opstartfase, maar na enkele dagen zelf had moeten ondervinden dat hij nog niet had gedacht aan toiletpapier.

Wat er ook van zij: vijftientwintig jaar later kunnen we met reden vieren vind ik. De 3000 pioniers van weleer hebben intussen het gezelschap gekregen van 33.000 collega's. Allemaal samen zorgen wij vandaag voor bruggen en wegen, onderwijs en opvoeding, huisvesting en tewerkstelling, cultuur en gezondheid, water en

zee enzovoort. Een hele organisatie waar we best trots op mogen zijn, al vind ik mijn bijdrage aan het welvaren van Vlaanderen zelf eerder klein. Maar u mag blij zijn dat ik het bij schrijven houd. Met dat hoofdrekenen is het ondanks de gele staafjes immers nooit helemaal goed gekomen ...

In 1983 genoot Leen van een bezoekje aan de Efteling

Leen De Dycker, hoofdredacteur

13

TWEEMAANDELIJKS MAGAZINE VOOR
HET VLAAMSE OVERHEIDSPERSONEEL
DERDE JAARGANG NR 13 MEI-JUNI 2008

V.U.: Guido Decoster, administrateur-generaal, Agentschap voor Binnenlandse Bestuur, Boulevard van 30, 1000 Brussel

De beste plek om je nestje te bouwen?

Wonen in de stad is fijn. Leren, werken, aan cultuur en sport doen, spelen, lekker eten, het kan er allemaal. Laat je informeren en inspireren door de stadsmussen op thuisindestad.be.

Vlaamse overheid

**THUIS
IN DE
STAD.BE**

Blikvangers

- 10 25 jaar Vlaamse overheid**
10 pioniers, 10 verhalen
- 22 Baas zet een stap terug**
"Durf te kiezen voor wat je echt belangrijk vindt"
- 26 Meldpunten**
Iets te melden? Wij luisteren ... en doen er iets aan!
- 29 De dag van ...**
Peter Blomme, binnenvaartbegeleider
- 32 Waar wonen wij?**
Voeren: een geval apart
- 34 De voornamen van de Vlaamse ambtenaren**
Zo heten wij

Interview

- 18 Beste vrienden, beste collega's**

“
**Wij konden veel doen
want er was nog niet veel”**

Vaste waarden

- 6 Samengevat**
- 24 Schatten van Vlaanderen**
- 35 Ondertussen bij de burens**
- 36 Werk en leven**
- 38 In de bloemetjes**
- 40 Doe-kalender**
- 43 Puzzel**
- 44 Filip**
- 45 Strip**
- 46 Hilde**

10

18

29

32

COLOFON · Tweemaandelijks magazine voor het Vlaamse overheids personeel derde jaargang nr 13 mei-juni 2008 · Hoofd- en eindredactie: Leen De Dycker · Coördinatie: Petra Goovaerts · Redactie: Bart Aerts, Leen De Dycker, Maarten De Gendt, Filip De Maesschalck, Petra Goovaerts, Dirk Gryp, Vincent Sennesael, Frank Willemsse · Redactiesecretariaat: Simone Vervloessem · Foto's: Tom Adriaenssens, Agentschap voor Natuur en Bos, Kim Baele, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, Leonore Blievernicht, Koen Broos, Marina Cardon, Maarten De Gendt, Werner Egels, Maharajah Duleep Singh Centenary Trust, Groen! Antwerpen, Britt Guns at brittandpaul.com, Eric Larrayadiou, Youri Lenquette, Ivo Lemaire, SABAM, Simorsten, Guido Sweron, Daniëlle Thijs, Carl Vandervoort, Alex Vanhee, Patrick Vanhopplinus, Rudy Van Damme, Peter Van Hoof en Vlaams Trammuseum · Cartoons: Floris · Puzzel: Freddy Roegiest · Strip: Simon Spruyt · Column: Filip De Maesschalck en Hilde Sabbe · Lay-out: Cypres nv, Leuven · Druk: Goekint Graphics nv, Oostende · Verantwoordelijke uitgever: Vlaamse Overheid, Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, afdeling Communicatie, Leen De Dycker, Boudewijnlaan 30, bus 20, 1000 Brussel
Collega's die met pensioen gaan, kunnen 13 blijven ontvangen. Schrijf u in via www.vlaanderen.be/dertien of via het redactiesecretariaat. Collega's met een visuele handicap kunnen 13 in gesproken vorm ontvangen. Neem hiervoor contact op met de redactie · Contactadres: Redactiesecretariaat 13, Boudewijnlaan 30, bus 20, toren C, 6de verdieping, kamer 6C50, 1000 Brussel, tel.: 02 553 55 67, fax: 02 553 55 22, e-mail: dertien@vlaanderen.be, website: www.vlaanderen.be/dertien

POLL

1 op 3

vindt evaluaties overbodig

"Vindt u een jaarlijkse evaluatie nuttig?" Dat vroegen we in ons vorige nummer. Eén derde van u vindt de jaarlijkse evaluatie nuttig en één derde vindt dat het maar om de twee of drie jaar hoeft. De rest wil evaluaties volledig afschaffen. Enkele collega's klagen er zelfs over dat de evaluatie op hun dienst gebruikt wordt als chantagemiddel of afrekening. Opvallend is dat u massaal vindt dat het hoe dan ook met minder papierwerk en rompslomp kan. Een greep uit uw reacties:

"Zo weet je tenminste of je goed bezig bent of niet, en wat je kunt doen om te verbeteren."

"Sommige leidinggevendenden zouden anders nooit de tijd nemen om te vertellen wat ze van hun medewerkers vinden."

"Op één jaar kun je jezelf niet bijsturen. Drie jaar is toch wel een minimum."

"Als je al een aantal jaren dezelfde taken doet, is een jaarlijkse evaluatie minder nuttig."

Een jaarlijkse evaluatie is nuttig: **33,84 %**

Om de twee of drie jaar volstaat: **33,74 %**

Schaf de evaluaties helemaal af: **32,42 %**

"Feedback moet je het hele jaar door krijgen, niet maanden na de feiten."

"Evaluaties zijn bedoeld om functioneringstoelagen te geven. En die gaan toch altijd naar dezelfde favorieten."

"Vier opeenvolgende chefs gaven me telkens een andere beoordeling over dezelfde prestaties..."

DRUK GEZET OP ONDERHANDELINGEN SECTORAAL AKKOORD

2936

dagen gestaakt

2936 stakingsdagen telden de werkonderbrekingen naar aanleiding van het afspringen van de onderhandelingen tussen vakbonden en Vlaamse Regering rond het Sectoraal Akkoord 2008-2009. De staking had de meeste aanhangers op vrijdag 21 april in Vlaams-Brabant en Brussel, waar ook een manifestatie plaatsvond. Zonder rekening te houden met personeelsleden die meer dan één dag hebben gestaakt, stellen we vast dat maximaal 10,4 % van alle collega's die onder het Sectoraal Akkoord vallen, actie gevoerd heeft.

Op zaterdag 22 april kwamen de vakbonden en de overheid tot een voorakkoord. Vanaf 2009 komt er een lineaire loonsverhoging van maximaal 50 euro bruto per maand. Ook daalt de werknemersbijdrage voor de maaltijdcheques tot 1,09 euro. De totale kostprijs van het voorakkoord bedraagt 24 miljoen euro. De maatregelen zijn van toepassing op driekwart van de lezers van 13.

Bij het ter perse gaan moesten de drie vakbonden dat voorakkoord nog met hun achterban bespreken en moesten de onderhandelende ministers het nog voorleggen aan de Vlaamse Regering.

POLL

Vindt u de functioneringstoelagen een goed systeem?

Voor ruim 20.000 collega's is het weer uitkijken naar de jaarlijkse toekenning van de functioneringstoelagen. Geliefd bij sommigen, gehaat door de anderen. Voor wie het systeem niet kent: het principe is eenvoudig. Wie het voorbije jaar uitstekend heeft gepresteerd en daarvoor ook zeer goed wordt geëvalueerd, kan beloond worden met een functioneringstoelage. Dat is een financieel extraatje van een paar honderd tot - uitzonderlijk - een paar duizend euro bruto. Maar veel collega's vinden het een

oneerlijk systeem, dat onmogelijk objectief kan werken en alleen maar uitnodigt tot vriendjespolitiek.

Wat denkt u erover? Vindt u de functioneringstoelagen een goed systeem? Vertel het in onze poll op www.vlaanderen.be/dertien. In de volgende editie kunt u de resultaten lezen. Wie zijn stem laat horen, maakt kans op een aankoopcheque van 30 euro. U kunt stemmen tot en met 18 mei 2008.

SPIINDEX OPNIEUW OVERSCHREDEN

Meer loon (bis)

Eind april werd de spilindex, door de stijging van de voedsel- en brandstofprijzen, voor de tweede keer dit jaar overschreden. En dat is uiteindelijk goed nieuws voor onze lonen en pensioenen, want die zullen vanaf 1 juni dus ook stijgen. De kinderbijslag en sociale uitkeringen volgen die trend een maand eerder. De indexering geldt voor alle personeelsleden

die onder het raamstatuut vallen. De collega's bij De Lijn gebruiken hetzelfde indexatiemechanisme. Wie in een privaatrechtelijk agentschap werkt, volgt waarschijnlijk een ander indexeringssysteem. Bij twijfel kunt u best eens navraag doen bij uw eigen personeelsdienst.

Het was koud tijdens de fotoshoot Miss en Mister Dikke Trui. Dat ondervond Thomas Van Den Berghe van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen

825.000

825.000 Vlamingen namen deel aan de Dikke-truiendag op 15 februari. Zij voorkwamen samen een uitstoot van 570 ton CO₂. Een succes! De Vlaamse overheid droeg natuurlijk ook haar steentje bij en nam een besparing van 44,7 ton CO₂ voor haar rekening, ofwel negen vluchten heen en terug tussen Brussel en New York. Dat gebeurde via vele kleine en eenvoudige acties: een trappenloopwedstrijd, de verwarming lager zetten, lichten doven, gloeilampen vervangen door spaarlampen, oude truien schenken aan een kringloopcentrum, een doorlopende vertoning van films over ecologie en een heuse fotoshoot Miss en Mister Dikke Trui.

De volgende editie van de Dikke-truiendag kunnen we verwachten op vrijdag 13 februari 2009. Op naar een miljoen deelnemers!

telex—telex—telex

'Groeï door snoei.' Dat is de persoonlijke uitdaging van Fons Leroy, de gedelegeerd bestuurder van de VDAB. Hij vindt dat we moeten snoeien in alle interne regels die innovatie tegenwerken en mensen de zin om te werken ontnemen. Die snoei geeft medewerkers dan de kans en de ruimte om te groeien en te bloeien in hun functie. Nu is het duidelijk: het is écht lente. ■ Groeien en bloeien doen trouwens ook onze Vlaamse bossen. Volgens de collega's van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek was 2007 geen slecht bosjaar. Zo stierf in de 72 Vlaamse proefbossen geen enkele eik. In totaal stierf slechts 0,2 procent van de bomen af, normaal is dat 0,5 procent. Vergeleken met het Europese gemiddelde zitten we in Vlaanderen redelijk goed. ■ Wat is het in Vlaanderen toch goed om te wonen. Zeker in het mooiste dorp van Vlaanderen. Waar dat ligt, is nog niet duidelijk: vijftien dorpen strijden om de titel, Toerisme Vlaanderen leidt de verkiezing in goede banen. Op www.hetmooistedorp.be kunt u de dorpen alvast bezoeken. Of volg de reportages in Vlaanderen Vakantieland op één, op Radio 2 of in Het Nieuwsblad. De winnaar kennen we op 29 mei. ■ Nu u toch aan het surfen bent: www.energiesparen.be is zeker een bezoekje waard. De site van onze collega's van het Vlaamse Energieagentschap kreeg op Batibouw 'De Eerste Prijs' van de lezers van het blad Beter Bouwen en Verbouwen. Op de site kunt u energiepremies per gemeente opzoeken, de terugverdiendtijd van geplaatste dakisolatie berekenen of gratis informatiebrochures bestellen of downloaden. De lezers van Beter Bouwen en Verbouwen waren vooral in de wolken over de initiatieven rond duurzaam bouwen, betaalbaar bouwen en de bescherming van de bouwheer. ■ Zonder onbescheiden te willen zijn: zelf zijn we ook nogal tevreden over de nieuwe site van onze afdeling Communicatie: koepel.vonet.be/communicatie! Een folder uitgeven? Op zoek naar advies over uw

13 KEER 13

Win een van onze 1300 koffiemokken!

Hier op de redactie zijn we er best trots op: het 13de nummer van uw personeelsblad 13 dat u nu in uw handen hebt. Een bescheiden verjaardag, maar er mag gerust op gedronken worden. En dat kunt u doen met de enige echte '13'-koffiemok!

Wilt u ook een van onze 650 porseleinen koffiemokken, of - speciaal voor de collega's die weer en wind moeten trotseren - één van onze 650 thermobekers winnen? Mail dan uiterlijk op dinsdag 3 juni naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp '13 mok porselein' of '13 thermobeker'. Schol!

Kleurrijke klim

Grijs, somber en saai: in heel wat overheidsgebouwen nodigt de trappenhal allesbehalve uit tot een gezonde en milieuvriendelijke klim of afdaling. Maar niet langer bij de OVAM in Mechelen. Vrijwilligers van de personeelsorganisatie Vriendenkring en de kinderen uit de kinderopvang namen er tijdens de schoolvakanties de trappenhal onder handen. De lift krijgt er nu stevige concurrentie van een school kleurrijke vissen.

HEEN-EN-WEER-WEEK

VARIEER IN HET VERKEER.BE

'IK KYOTO' VAN 5 TOT 30 MEI

Heen en weer met de velomobiel

Henri Conings heeft heel wat bekijks in zijn 'rare' fiets

elox-telex-telex

mediaplan, hulp bij een evenement of het adres van een goede drukker? Een vraag over de normen voor overheidscommunicatie? U vindt het er allemaal. ■ We hebben ook goed nieuws voor wie er een tijdje tussenuit wil, maar denkt onvervangbaar te zijn of voor al wie een tijdelijke kracht zoekt om zijn opgestapelde bergen werk te helpen verzetten: Flexpunt kan u van tijdelijke krachten voorzien. Via dat nieuwe initiatief van Jobpunt Vlaanderen kunt u vanaf mei tijdelijke werknemers inschakelen. En dat voor algemene én gespecialiseerde profielen. Voor u die wereldreis boekt eerst dus even surfen naar www.jobpunt.be. ■

De Vlaamse overheid besteedt nog altijd te veel geld aan jaarverslagen, althans volgens Vlaams Parlementslied Tom Dehaene. Vooral het drukken van papieren versies is volgens Dehaene veel te duur. Jaarverslagen moeten dus meer digitaal. Vooral De Lijn en Toerisme Vlaanderen moeten besparen op papier. We hopen in elk geval dat het Vlaams Parlement het goede voorbeeld zal geven en zelf ook wat gaat bezuinigen op zijn papierverbruik. Kunnen die parlementaire vragen bijvoorbeeld echt niet korter?

■ Dat Vlaamse ambtenaren snelle jongens en meisjes zijn, bewezen ze op de 400 m estafetteloop van Broodje Brussel op de schrikkelstag. Vijf van de 23 deelnemende ploegen waren Vlaamse ambtenaren. De ploeg van het Agentschap voor Landbouw en Visserij haalde brons en daarmee zijn het onze sportiefste collega's. Ze liepen gemiddeld 85,7 seconden per rondje van 400 m. Foto's en uitslagen op www.broodjebrussel.be. ■ Het wereldrecord 400 m ligt trouwens op 43 seconden, waarmee we uiteraard niets willen suggereren. ■ Een onfris ruikende ploeg joggers uit het Arenberggebouw maakte van de gelegenheid gebruik om nog eens een warme oproep te lanceren voor douches in hun gebouw.

In mei kunt u weer vier weken lang deelnemen aan 'ik kyoto', de actie waarmee u duurzaam naar het werk kunt pendelen om CO₂-arme kilometers bij elkaar te sparen. Kom van 5 tot en met 30 mei te voet, per fiets, met het openbaar vervoer of al carpoolend naar het werk en wie weet wint u een mooie prijs! 'Ik kyoto' sluit aan bij de Heen-en-weer-week, die loopt van 5 tot en met 11 mei.

Henri Conings van het Agentschap Wegen en Verkeer is alvast een ideale kandidaat voor 'ik kyoto'. Hij rijdt al drie jaar gezwind en liggend rond. Eerst met een ligfiets, en sinds anderhalf jaar met een velomobiel

(een fiets met een overkapping of 'carrosserie', red.). "In het begin viel het niet mee, 38 km van en naar het werk met de ligfiets. Mijn conditie was niet goed en mijn spieren moesten zich aanpassen aan de liggende houding. Bovendien werd ik nogal bekeken op mijn 'rare' fiets", herinnert Henri Conings zich zijn eerste ritjes met de ligfiets. "Ik begon er hoe langer hoe meer plezier in te krijgen en uiteindelijk besliste ik om me een velomobiel aan te schaffen. In anderhalf jaar tijd heb ik er al 14.000 km mee gefietst!"

 www.varieerinheterkeer.be

Jong talent kiest voor de Vlaamse overheid

De jobkrant Vacature publiceerde in februari de top 50 van de meest aantrekkelijke werkgevers voor jong talent. De grote banken domineren de top 10, maar de Vlaamse overheid prijkt roemrijk op plaats 18. Ze is trouwens de enige overheid die in de lijst voorkomt. Vlaams minister van Bestuurszaken Geert Bourgeois reageert opgetogen:

"Ik ben positief verrast! We laten toch grote bedrijven zoals Barco, Belgacom en EDS achter ons. Maar dat wij het voortreffelijk doen, komt niet uit de lucht vallen. We plukken de vruchten van onze inspanningen om van de Vlaamse overheid een aantrekkelijke werkgever te maken. Wij bieden jobzekerheid, aantrekkelijke startsalarissen en veel doorgroeimogelijkheden. Ook de aandacht die wij besteden aan het evenwicht tussen werk en privé smaken jonge mensen wel. Ze willen *qualitytime*, tijd voor kinderen en om te reizen."

Eén dag een andere job

29 februari was dit jaar een extra werkdag. Het Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO) heeft die dag goed ingevuld en leende haar 43 medewerkers uit aan andere Vlaamse overheidsdiensten om er bij te klussen. 'Schrikkelend-Wisselend' noemden ze het.

Een van hen was Marie-Paule De Leye van de stafdienst van AgO. In Knokke-Heist hielp zij in het Vlaams natuurreservaat De Zwinduinen en -polders een symbolische omheining en informatieborden zetten in het kader van een actie tegen zwerfvuil. "De collega's van het Agentschap voor Natuur en Bos waren blij dat ze eens konden tonen waarmee ze bezig zijn. Ik heb op mijn beurt uitgelegd waarvoor zij bij ons in Brussel terecht kunnen. De Sociale Dienst bijvoorbeeld: ze kenden die wel maar ze wisten niet precies wat we allemaal voor hen kunnen doen."

Marie-Paule De Leye was voor een dag de handige Henrietta bij het Agentschap voor Natuur en Bos

Gezegd

“

Bij sollicitatiegesprekken vraag ik altijd of de kandidaten kinderen hebben. Voor mij is dat een meerwaarde in leidinggevende functies: ouders weten hoe ze met mensen moeten omgaan.”

Directeur-generaal Ingrid Lieten van De Lijn in Jobat van 2 februari 2008

“

Wie in Vlaanderen wil innoveren, moet een subsidioloog in dienst nemen.”

Professor Luc Soete in Trends van 24 januari 2008

“

Iedereen is het erover eens dat het teveel aan ambtenaren hem niet op federaal niveau zit. De voorbije jaren is dat aantal zelfs afgenomen. Men zou het debat beter voeren op de andere overheidsniveaus.”

Voormalig federaal minister van Ambtenarenzaken Christian Dupont in Fedra van januari 2008

“

Welke privéwerkgever kan er vandaag nog concurreren met de overheid?

Wij kunnen geen veertig dagen vakantie aanbieden of ons veroorloven om duizend-en-een uitstapregelingen of tijdskredieten in te passen. Vorig jaar kregen de ambtenaren van de Vlaamse overheid zelfs een dienstvrijstelling van 11.45 tot 13.45 uur om naar 'Boterhammen in het park' te gaan luisteren. Wel, meneer de minister, geef mij eens subsidies, zodat ik dat ook kan aanbieden aan mijn 40 werknemers, want dat zijn voor mij 200 werkuren die wegvallen.”

Inge Geerdens van het headhuntingbureau CV Warehouse in Jobat van 23 februari 2008

13 zoekt ambtenarenfamilies

Ze komen wel vaker voor, koppels waarvan beide partners als ambtenaar door het leven gaan. Maar wellicht zijn er ook heel wat Vlaamse ambtenaren van wie niet alleen de vader of moeder ambtenaar is (of was), maar ook een zus of broer, of een neef of nicht. Of misschien hebben uw kinderen uw voorbeeld gevolgd? Stamt u uit een echte ambtenarenfamilie en wilt u graag meewerken aan een reportage van 13, aarzel dan niet om ons dat te laten weten! Mailen kan naar dertien@vlaanderen.be of bel naar Petra Goovaerts op 02 553 60 43. In een van de volgende nummers van 13 leest u het resultaat van onze zoektocht.

Floris' visie

25 jaar Vlaamse

ONZE GESCHIEDENIS

1979

1980

1980 • Op 8 en 9 augustus keurt het Belgische Parlement de wetten tot **hervorming van de instellingen** goed. Vanaf dan kan Vlaanderen een eigen overheidsadministratie uitbouwen. Meteen komen enkele bestaande diensten onder toezicht van de Vlaamse Regering, zoals de Dienst voor de Scheepvaart.

1981 • Een Voorlopige Cel van zo'n 20 ambtenaren moet de start van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap voorbereiden.

1981 • De eerste Vlaamse openbare instellingen (VOI's) zien het licht. Zo start op 1 oktober de **Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)** met 17 personeelsleden. Op 28 oktober volgt de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij, de voorganger van de **Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)**.

1981 • Op 21 december start de eerste autonome **Vlaamse Regering**, toen nog Vlaamse Executieve, onder leiding van Gaston Geens.

overheid

10 pioniers 10 verhalen

"Ik ben trots dat ik er van bij het begin bij was." Maar ook: "Wat een klucht!" De collega's die al van bij het begin bij de Vlaamse overheid werken, hebben heel uiteenlopende herinneringen aan de pioniersjaren 25 jaar geleden.

Op 1 januari 1983 ging het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap van start, met een paar duizend collega's die werden overgeheveld uit nationale ministeries. Dat was een gevolg van de staatshervorming van 1980. Hoewel er vrij snel een aantal Vlaamse openbare instellingen het levenslicht zagen, duurde het tot 1983 voor er een administratie van enige omvang uit de grond was gestampt.

Dit jaar viert de Vlaamse overheid dus haar zilveren jubileum. 13 zet voor u de meest opmerkelijke feiten van de voorbije jaren op een rij en blikt samen met enkele oudgedienden terug op de tijd toen alle veranderingen nog maar net begonnen. Of, met de woorden van de eerste secretaris-generaal Etienne De Ryck: "Morgen komt een nieuwe dag, van hoop, van liefde en geen tranen."

Maarten De Gendt, Vincent Sennesael en Petra Goovaerts

1981

1983 • Op 1 januari gaat het **ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (MVG)** echt van start. Gedurende de eerste zes maanden worden meer dan 3000 ambtenaren van de nationale overheid overgeheveld. Etienne De Ryck wordt de eerste secretaris-generaal.

1982

1983 • Vanaf het eerste jaar is **11 juli** een vrije dag voor de Vlaamse ambtenaren.

1984 • De vzw **Sociale Dienst** van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ziet het licht.

1985 • De **Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)** is de eerste van de latere strategische adviesraden binnen de Vlaamse overheid.

1985 • Met de oprichting van het **Instituut voor Natuurbehoud** is ook een van de eerste Vlaamse wetenschappelijke instellingen (VWI's) geboren. De volgende jaren komen er nog verschillende bij.

1983

Het eerste sinterklaasfeest van de Sociale Dienst in 1985

1985 • Het MVG mag voor het eerst **eretekens** uitreiken. Op 3 oktober ontvangen 212 personeelsleden hun onderscheiding.

1984

1985 • De eerste editie van **Goedendag**, het personeelsblad van het MVG, rolt van de persen op 1 juli.

10 pioniers 10 verhalen

1 “Eén schrijfmachinelint per week”

Christiane Van den Bergh (53) van de Vlaamse Belastingdienst begon in april 1978 als tijdelijke kracht bij het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur in het Esplanadegebouw in Brussel. “Ik ben voor de eerste keer verhuisd toen het ministerie werd gesplitst in ‘Nationale Opvoeding’ en ‘Nederlandse Cultuur’. En verhuizen heb ik gedaan: van de Koloniënstraat naar de Guimardstraat, dan naar het Boudewijngebouw, om dan uiteindelijk terecht te komen in het Phoenixgebouw. In het Boudewijngebouw ben ik zelfs acht keer verhuisd.”

“Ik tikte brieven en verslagen van controleurs, en vooral heel veel overschrijvingen. Ik versleet om de vijf dagen één schrijfmachinelint. En dan vonden ze nog dat wij niet genoeg werkten! Ik vind dat de werkdruk de laatste 25 jaar is toegenomen. Die computers zitten er voor iets tussen. Ook de sfeer is helemaal anders geworden. Er

was vroeger een sterke groepssfeer, gezellig en aangenaam. Nu zie je eerder klikjes en zijn de collega's afstandelijker. Weet je dat sommigen zelfs geen moeite doen om goedemorgen te zeggen? Vroeger gingen wij regelmatig tussen de middag samen naar buiten. Nu is daar nauwelijks nog tijd voor.”

Christiane Van den Bergh en haar collega's op een jaren 80-feestje

1985

1986

1987

1988

1986 • RITA, het grote automatiseringsplan van de Vlaamse administratie, gaat van start. In de gebouwen van het MVG in Brussel worden de daaropvolgende jaren personal computers geïnstalleerd. Pas in de jaren 90 worden ook de buitendiensten in het plaatje opgenomen. RITA staat voor ‘reorganisatie met behulp van informatietechnologie van de Vlaamse administratie’.

1987 • Zowel **Kind en Gezin** als **Toerisme Vlaanderen** gaat dit jaar van start. Die laatste doet dat nog onder de naam Vlaams Commissariaat-generaal voor Toerisme.

1987 • Honderden ambtenaren krijgen hun eerste **informaticaopleidingen** en leren onder andere werken met het tekstverwerkingsprogramma Displaywrite 4 (DW4).

1988 • De **Vlaamse Landmaatschappij (VLM)** treedt in werking.

1989 • In Antwerpen trekken verschillende buitendiensten samen in het **Copernicusgebouw**, het eerste ‘Huis van de Vlaamse Gemeenschap’. Ook in de andere provincies wordt de oprichting van dergelijke Vlaamse administratieve centra gepland. Maar pas in 2004 zal er een tweede opengaan, in Hasselt.

1989 • De **gestileerde leeuw** doet zijn intrede in de huisstijl van de Vlaamse overheid.

1989 • In Brussel verhuizen heel wat ambtenaren van het MVG naar het **Markiesgebouw** nabij het Centraal Station, om zo veel mogelijk diensten op één plek bijeen te brengen.

2 “Collega’s zijn socialer”

Marleen Gevaert (52) werkt vandaag als klerk-typiste bij het Agentschap Economie, dertig jaar na haar debuut bij het Ministerie van Middenstand. “In 1983 was ik net met zwangerschapsverlof toen het ministerie splitste. Dat onze groep uiteen werd getrokken, was voor mij het moeilijkste. Van de zeven mensen met wie ik in een bureau zat, zijn er toen vijf meegekomen. Bij het Agentschap Economie ken ik vandaag nog één persoon van onze groep uit 1978.”

“Tijdens al die jaren heb ik wel ondervonden dat mijn werk als opsteller steeds minder gewaardeerd werd. Op een zeker moment hadden ze ons zelfs niet meer nodig: er waren immers computers. Pas eind jaren negentig werd ons takenpakket herbekeken en opnieuw ingevuld. Maar ze weten mij wel nog altijd te vinden als er snel, foutloos en mooi vormgegeven teksten de deur uit moeten.”

“Ik vind dat de collega’s veel socialer zijn geworden. Dat is voor een deel te danken aan de landschapsbureaus hier in het Ellipsgebouw. We zitten niet meer in hokjes. Ook onze chefs zitten hier, waardoor ze veel makkelijker aanspreekbaar zijn.”

Marleen aan het werk in 1983

3 “Een bureau uit 1957: fantastisch!”

Roos Vercauteren (50) van het Vlaams Energieagentschap zette haar eerste stappen bij de overheid bij het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid in 1979. “Bij de start van de Vlaamse overheid werden wij uit dat ministerie gelicht. We kwamen samen met mensen uit andere ministeries terecht in de Sterrekundelaan bij de dienst Migratie. Mijn werk bleef hetzelfde: ik leverde arbeidsvergunningen af aan niet-EU-migranten. We mochten wel ons meubilair meenemen, en ik had nog een bureau uit 1957. Fantastisch! Bij de verhuizing naar het Markiesgebouw enkele jaren later heb ik dat helaas moeten inruilen voor een designtafel.”

“Dat ik collega’s heb moeten achterlaten, is mij het meest bijgebleven. Een andere grote verandering was dat alles van toen af aan in het Nederlands gebeurde. Ik ben er trots op dat ik er bij was vanaf het begin. Dat geeft wel een speciaal gevoel, hoor.”

“De voorbije 25 jaar heeft vooral de invoering van het planings- en evaluatiesysteem PLOEG een grote impact gehad. De evaluaties en planningen zorgden in het begin voor de nodige stress. Ik herinner mij nog de banale discussies over punten en komma’s. Gelukkig loopt dat nu veel vlotter.”

1989

1989 • De personeelsleden van het MVG krijgen er in een jaar tijd **meer dan 7000 collega’s bij**. Tussen 1989 en 1990 komen onder meer ambtenaren van Onderwijs, Openbare Werken, Verkeerswezen en Landbouw over van de nationale ministeries.

1989 • De **VDAB** gaat van start met meer dan 2000 personeelsleden. Ook de Dienst voor Infrastructuurwerken voor het Gesubsidieerd Onderwijs (DIGO), het latere Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION), treedt in werking.

1990 • Op 22 oktober start de verhuizing van een deel van het MVG naar het **Boudewijngebouw in de Brusselse Noordwijk**. In de daaropvolgende 18 jaar komen er steeds meer gebouwen van de Vlaamse overheid in de Noordwijk.

1990

1990 • Meer dan 2000 collega’s nemen deel aan de **eerste sportdag voor Vlaamse ambtenaren**, op 27 september op de terreinen van de VUB. De sportdag wordt een jaarlijkse traditie.

1990 • De **Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW)** gaat van start, onder de naam Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM).

1991

1991 • Op 1 januari start het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in een **nieuwe structuur, de matrix**. Dat was nodig omdat de oude structuur met haar dertien administraties niet in staat was om de collega’s van Onderwijs en Openbare Werken te omvatten. Het ministerie wordt opgedeeld in zes departementen. Vijf jaar later komt er een zevende departement bij. De hele hervorming krijgt de naam **Bestuurlijk Beleid**.

1991 • Bloso en de **Psychiatrische Zorgcentra in Geel en Rekem** scheuren zich af van het MVG en worden zelfstandige Vlaamse openbare instellingen (VOI’s).

1991 • Op 2 augustus wordt Rita Mulier de eerste **opdrachthouder voor Emancipatiezaken**.

1992

1991 • Ook de nieuwe **vervoersmaatschappij De Lijn** rijdt het jaar in, na een fusie van drie verschillende vervoersmaatschappijen. Verder starten dit jaar het **Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)**, de **Mina-raad, de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR)** en het **Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen** (later opgedeeld in Syntra-Vlaanderen en het Vlaams Agentschap Ondernemen).

4 “Jobinhoud van lagere niveaus is minder interessant”

“Bij Nederlandse Cultuur volgde ik bouwdoSSIERS op van onder andere culturele centra. Daarom kwam ik bij de start van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap terecht bij de Algemene Technische Diensten (ATD)”, vertelt **Robert Crabbé** (53) van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur in Leuven. “Ook afdelingen van Openbare Werken en Volksgezondheid die zich met gebouwen bezighielden, kwamen in die nieuwe horizontale dienst terecht. In het begin was het echt

wel zoeken hoe we goed en vlot konden samenwerken. Maar er was zeker ook plaats voor een grapje, hoor. Door dreigingen van de Belgische terreurgroepering CCC werd ons gebouw in de jaren tachtig een paar keer geëvacueerd. Toevallig zat er bij ons ook een Commissie Culturele Centra. We hebben toen een paar keer grappen uitgehaald met de afkorting van die commissie!”

“De voorbije jaren zag ik wel de jobinhoud van de lagere niveaus minder interessant worden. Als onderbureaucheef zat ik vroeger aan tafel met het Rekenhof en de kabinetten. Vandaag is dat moeilijk denkbaar, terwijl wij eigenlijk mee aan de wieg stonden van de Vlaamse overheid. Nu doen de lagere niveaus meer uitvoerend werk. Maar bon, dat mensen vandaag langer studeren moet natuurlijk weerspiegeld worden in de toename van het aantal A-niveaus bij de overheid. Anders verliezen we alle jonge krachten aan de privé.”

Robert Crabbé met zijn collega's in 1983

5 “Minder telefoontjes van Franstaligen”

Nicole Ghijssels (60) werkt bij de afdeling Sportkaderopleiding van Bloso. Ze was erbij toen Bloso in 1983 een deel van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd.

“Eigenlijk merkten wij weinig van de start van de Vlaamse overheid. Bloso werkte al sinds de jaren 60 gescheiden van de Franstalige tegenhanger Adepts. Wij hadden dan ook al veel langer het gevoel dat wij echte ‘Vlaamse ambtenaren’ waren. In onze job veranderde er niet veel in 1983. Wel kregen we sinds

de oprichting van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap minder telefoontjes van Franstaligen.”

“In de voorbije 25 jaar is er veel veranderd. De werksfeer is minder collegiaal geworden. Er wordt nu heel veel via e-mail gecommuniceerd, terwijl mensen vroeger veel vaker persoonlijk langskwamen om iets te vragen of om te overleggen. Ook het opleidingsaanbod voor sporttrainers is enorm uitgebreid en is veel professioneler geworden. Dat brengt meer werk mee, en vooral veel meer vergaderingen. We moeten ons voortdurend bijscholen om de terminologie en het vakjargon van de universitaire specialisten te kunnen blijven volgen. Maar ik blijf mijn werk graag doen, en ik wil hier zeker nog een paar jaar blijven!”

1993

1991 • Een eerste groep van 25 ambtenaren volgt een **managementcursus** aan de Vlerick School voor Management.

1992 • Jan Goorden wordt de eerste **Vlaamse ombudsman**. In zijn eerste werkingsjaar krijgt hij 2123 verzoeken binnen.

1992 • Het **Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)** treedt in werking, onder de naam Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

1994

1993 • Vanaf 1 juni verhuist de Vlaamse Regering naar het **Martelaarsplein**. Het rustige pleintje wordt de werkplek van vele Vlaamse ministers en kabinetsleden.

1993 • Op 19 mei zakken meer dan 4000 Vlaamse ambtenaren af naar de **eerste cultuurdag voor Vlaamse ambtenaren** in Antwerpen, op dat moment culturele hoofdstad van Europa. Ondanks het succes komt er geen vervolg.

1995

1993 • In het MVG start het project **HOOP**, dat staat voor homogene organisatieontwikkelingsplannen. HOOP wil alle neuzen in het MVG in dezelfde richting krijgen en de organisatie beter laten werken. Vijf jaar lang worden processen binnenstebuiten gekeerd, woedt de grote **‘Wie doet wat en waarom?’**-discussie en worden ambtenaren bevraagd over van alles en nog wat.

1994 • Op 1 januari treedt het **nieuwe Vlaams Personeelsstatuut** in werking voor het MVG. Tot dan gold het oude statuut-Camu uit 1937. In het nieuwe statuut vermindert het aantal hiërarchische niveaus en verdwijnen een heleboel graden en rangen. Ook het principe loon naar werken doet zijn intrede met het systeem van de loopbaanversnelling en -vertraging, dat enkele jaren later wordt vervangen door de functioneringstoelage.

1994 • De **Limburgse Reconversiematschappij (LRM)** en de **vzw VLAM** gaan van start. Ook de **NV Zeeka-naal** wordt officieel opgericht.

1996

1995 • De **Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV)** ziet het licht, als een dochter van de in 1980 opgerichte Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (GIMV).

1995 • In de jaren 90 doen moderne **plannings- en evaluatiegesprekken** hun intrede. In 1995 leren duizenden ambtenaren het **PLOEG-systeem** kennen.

6 “Steeds dezelfde bazen”

Patrick Surmont (59) werkt in de Gentse buitendienst van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), waar hij het toezicht op openbare werken in sociale woonwijken coördineert. In 1983 voerde hij zelf nog controles uit op de werven in West-Vlaanderen.

“Ik was toen heel vaak op de baan, en kwam slechts een of twee dagen per week op kantoor om al mijn administratie af te handelen. De overheveling van onze dienst naar het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap veranderde eigenlijk niets aan ons dagelijkse werk. We bleven gewoon met dezelfde mensen en dezelfde bazen in dezelfde gebouwen zitten. We voelden het pas een paar jaar later, toen we moesten verhuizen om dichterbij de andere buitendiensten van onze administratie te zitten.”

“De grootste verandering van de afgelopen 25 jaar is voor mij de komst van de computer. Toen de eerste computer op onze dienst werd geïnstalleerd, had ik toevallig wat minder werk te doen. Ik heb toen de kans gegrepen om alle mogelijke cursussen te volgen: DOS, DBASE, WordPerfect ... Al snel kon ik heel goed met dat apparaat overweg. Het maakte onze administratie zeker heel wat makkelijker. Maar de tijd die we daarmee wonnen, was snel weer gevuld met nieuwe taken, hoor!”

Het gezin Surmont in de jaren 80

7 “Klassement in bad”

“Wij kregen al eind jaren 70 te maken met de voorbode van de hervorming van de instellingen.” **Louis Wauters** (60) werkte toen bij het Ministerie van Volksgezondheid in het Vesaliusgebouw in Brussel. In 1978 werd zijn dienst opgesplitst volgens de bevoegdheidsverdeling tussen de gewesten. Louis en zijn collega's moesten verhuizen naar het toenmalige Hotel Lendi.

“Dat hotel was een smal gebouw met 29 verdiepingen. De kamers werden ingericht als bureau; de badkamer was nog in elk bureau intact. Het bad werd weggewerkt met een houten rek dat dienst deed als klassement. De vloerbekleding van *tapis-plain* bleef behouden. Ik was onder andere verantwoordelijk

voor het verlenen van vergunningen voor het lozen van afvalwater en voor de subsidiëring van de afvalwaterzuivering van bedrijven in de Antwerpse haven. Directieleden van die bedrijven ontvingen in een hotelkamertje op de 27ste verdieping was niet altijd even gezellig. Ik ging dan ook liever zelf naar de bedrijven.”

Louis werkt nu bij de Stafdienst van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW). In oktober gaat hij met pensioen. “Wat me altijd zal bijblijven van die pioniersjaren, is de enorme vrijheid die we hadden. Onze verantwoordelijkheid was veel groter, nu zijn alle taken veel meer verdeeld over verschillende medewerkers. We werkten ook veel efficiënter. Tegenwoordig maken al die regels en interne adviezen die gevraagd moeten worden, de bureaucratie wel erg groot.”

1997

1996 • Op 30 september gaat de **website van de Vlaamse overheid** online.

1996 • Na het MVG krijgen ook de Vlaamse wetenschappelijke instellingen (VWI's) een eigen **personeelsstatuut**.

1997 • De vzw ‘de Rand’ gaat van start.

1998

1997 • De systematische vragen naar personeelsuitbreiding, vooral van de VOI's, leiden tot een nieuw rondje **zelfonderzoek met PIP-PEP**. PIP staat voor procesimplementatieplan, PEP staat voor personeelsplan. Iedere entiteit moet al haar activiteiten kritisch analyseren en vervolgens kijken hoeveel personeel daarvoor nodig is. De oefening zal vele jaren duren.

1997 • De Vlaamse overheid experimenteert als eerste overheid met **structureel telewerk**. Drie rekenplichtigen mogen drie tot vier dagen per week thuis werken, met een laptop, gsm en modem van het werk. Ondertussen starten 32 andere collega's in een proeftuin voor office-sharing. De twee experimenten smelten later samen in het project Anders werken.

1999

1998 • 67 collega's testen op 16 januari hun spellingkennis in het **Groot Ambtenarendictee van de Vlaamse Gemeenschap**.

1998 • Meer dan 8000 Vlaamse ambtenaren krijgen de kans om hun chef te beoordelen in een **bottom-up-appreciatie (BUA)**. Dat is een primeur voor een overheidsbedrijf.

1998 • Voortaan verzorgt **Jobpunt Vlaanderen** de werving van contractuele personeelsleden bij de Vlaamse overheid.

2000

1999 • De **Vlaamse Infolijn** gaat officieel van start op 10 maart.

1999 • De Vlaamse overheid zet haar deuren open: de **eerste Vlaanderendag** op 21 maart trekt 69.000 bezoekers op 156 locaties in 65 steden en gemeenten.

8 “Beleid vanuit de buik”

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) is al in 1981 van start gegaan, als een van de eerste Vlaamse openbare instellingen. **Guy Haemels** (59), momenteel algemeen directeur bij de OVAM, was erbij vanaf de eerste dag.

“De OVAM kon net op het nippertje starten: enkele dagen na onze oprichting is de toenmalige regering gevallen. We vestigden ons in Mechelen, omdat de Vlaamse Gewestraad daar nog eventjes zijn zetel

had in 1981. We zaten toen met 17 samen in één landschapskantoor op de gelijkvloerse verdieping van de toenmalige NOVA-toren. Het was een heksentoer om de verwarming uit te schakelen voor alle leegstaande verdiepingen boven ons!”

“Van bij het begin heerste er bij de OVAM een hecht groepsgevoel: ‘Wij doen effectief iets voor het leefmilieu in Vlaanderen.’ We moesten heel vaak de boer op, gaan praten met alle Vlaamse burgemeesters en schepenen. De meeste gemeenten hadden toen nog een illegaal stort in eigen beheer, en wij moesten die allemaal overtuigen om hun afval anders aan te pakken. In die tijd konden we ook nog beleid maken ‘vanuit onze buik’. Om de afvalinvoer uit Nederland te stoppen, schreven we gewoon een ontwerp van decreetswijziging dat het storten van buitenlandse afvalstoffen in Vlaanderen verbood. Amper enkele weken later was het al goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Dat kan nu niet meer: nu moet je heel wat studies uitvoeren en modellen uitwerken voor je nog iets goedgekeurd krijgt.”

Guy Haemels in de oorspronkelijke directieraad van de OVAM

9 “Ik heb nog met microfiches gewerkt”

Als prille twintiger startte **Chrisja Bohdanowicz** (52) haar carrière in 1974 bij Studietoelagen in de Koningsstraat in Brussel. “Ik werk er nog altijd, alleen zit ik nu in Antwerpen, in een klein team van een achttal mensen.

Er heerst een opperbste sfeer en dat is altijd zo geweest.”

“Wij waren de eerste dienst die informatiseerde en we zijn dat tot op vandaag blijven doen. Wij zijn echte pioniers. Ik heb ooit nog gewerkt met microfiches, maar sinds dit school- en academiejaar werken we alleen met elektronische dossiers. Geen papier meer, dus. Ik heb dat altijd als heel positief ervaren. Het werk is aangenamer, je maakt minder fouten en je kunt sneller werken. Het werk is wel complexer geworden door de hoeveelheid regelgeving. Ook zie je hier frisse twintigers binnenwaaien die toveren met computers en de wereld in een handomdraai willen veranderen. Het is voor onze generatie vijftigers niet altijd evident om te volgen.”

2001

2002

2003

2004

2000 • Naast dienstauto's doen nu ook **dienstfietsen** hun intrede.

2000 • In het voorjaar start een nieuwe hervorming van de Vlaamse overheid om de werking van de Vlaamse overheid en de dienstverlening aan de burger te verbeteren. De hervorming krijgt de naam **Beter Bestuurlijk Beleid (BBB)**. In de oorspronkelijke plannen moet alles tegen 2002 rond zijn.

2000 • Vanaf 1 oktober is er een gemeenschappelijk personeelsstatuut - of **stambesluit** - voor de meeste VOI's.

2002 • Met 1000 zijn ze, de **Lambermontambtenaren** die van de federale naar de Vlaamse overheid overkomen. Ze komen onder meer van Landbouw en Buitenlandse Handel. Ook de provinciegouverneurs, arrondissementscommissarissen en gewestelijke ontvangers worden Vlaamse collega's.

2001 • De **Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Gas- en Elektriciteitsmarkt (VREG)** gaat van start.

2002 • In februari gaat de **Verruimde Interne Arbeidsmarkt (VIA)** van start. Ongeveer 30.000 collega's uit het MVG, de VWI's en de VOI's kunnen nu naar elkaars interne vacatures solliciteren.

2003 • **Milieuwzorg** wordt ook binnen de Vlaamse overheid belangrijk. De campagne 'Mouw op voor het milieu' geeft het startschot voor een hele reeks interne-milieuwzorgacties in de komende jaren.

10 “Bureaus stelen na de kantooruren”

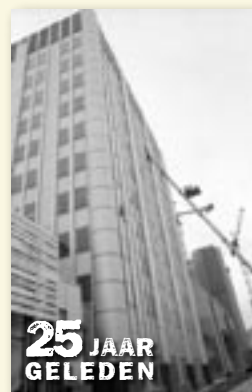
“Ik was erbij in 1983 bij de overgang van federaal naar Vlaams niveau. Wat een klucht!” **Maria Swinnen** (52) heeft nog levendige herinneringen aan de begindagen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij werkt nu bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).

In 1983 besloot ze als enige van haar dienst over te stappen naar het Vlaamse niveau. “Alleen zo had ik de kans om op termijn in Leuven, en dus dichterbij huis, te kunnen werken. Ik kwam als administratieve medewerker terecht bij de administratie voor Lokale en Regionale Besturen in Brussel. In het begin was er echt niets. Niemand had kantoor-materiaal, laat staan meubelen. Mijn baas heeft toen een verhuishwagen naar mijn vorige ‘federale’ bureau gestuurd om meubelen voor mij te halen. ‘Iedereen heeft recht op een bureau, een stoel en een kast’, was zijn redenering. Bureaus, stoelen en tikmachines werden toen geregeld na de kantooruren gestolen bij onze federale collega’s. Tot we enkele maanden later over alles beschikten wat we nodig hadden.”

“Toch heb ik me de overstap geen seconde beklaagd. Na een paar maanden kwam er eindelijk wat structuur in ons werk en bovendien was er meteen een goed contact met alle collega’s. Ondanks de ellende hebben we veel gelachen. Ik ben sindsdien nog een paar keer van werk veranderd. Maar ik zou meteen weer aan de slag willen gaan bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap van toen.”

Maria Swinnen op het pensioneringsfeest van een van haar toenmalige collega's

Het Boudewijngebouw in 1990

Baanbrekend '83

Ons zilveren jubileum mag niet onopgemerkt voorbijgaan. Daarom kunt u van 6 tot 23 mei de tentoonstelling Baanbrekend '83 bezoeken in het Boudewijngebouw in Brussel. Muziek en televisiebeelden uit 1983 worden afgewisseld met getuigenissen van collega's die er van in het begin bij waren.

Vrij te bezoeken, elke dag van 8 tot 18 uur, in de voorbouw van het Boudewijngebouw, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel. De toegang is gratis.

2005

2005 • Voor het eerst is er een **algemene staking** binnen de Vlaamse overheid. Op 25 maart protesteren de twee grootste vakbonden tegen de wervingsstop.

2005 • Als voorproefje op de BBB-hervorming starten al enkele nieuwe agentschappen, zoals **Waterwegen en Zeekanaal**, **Flanders Investment and Trade (FIT)** en het **Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)**.

2006

2006 • De **BBB-reorganisatie** wordt eindelijk in de praktijk gebracht. Op 1 april gaan de eerste beleidsdomeinen van start in de **nieuwe Vlaamse overheidsstructuur**. Het MVG wordt opgesplitst in 13 departementen en ruim 25 agentschappen. De meeste VOI's en VWI's worden een agentschap. Er vinden ook enkele fusies en personeelsverhuizingen plaats, en de meeste entiteiten en organisaties starten onder een nieuwe naam.

2006 • Met **13**, het magazine voor het Vlaamse overheidspersoneel, krijgen alle 36.000 personeelsleden in de nieuwe BBB-structuur een eigen personeelsblad. De eerste editie valt op 1 mei in de bus.

2007

2006 • Sinds 1 januari is ook het **nieuwe Vlaams Personeelsstatuut**, het zogenaamde **raamstatuut**, van kracht. Er is nu één statuut voor zo'n 27.000 Vlaamse ambtenaren in meer dan 70 entiteiten.

2006 • De allerlaatste kantoren en werkplaatsen binnen de Vlaamse overheid worden **rookvrij**. Op de meeste plaatsen was al eerder een rookverbod van kracht. Daarmee wordt een van de meest emotionele twistpunten van de voorbije decennia beëindigd.

2008

2007 • Met de verhuizing van 1500 collega's naar het **Ellipsgebouw** is de concentratie van Vlaamse ambtenaren in de **Brusselse Noordwijk** (6000 collega's in totaal) voorlopig afgerond.

2007 • De eerste **SPITS-innovatieprijs** ontdekt 37 creatieve ideeën en inventieve projecten van collega's binnen de Vlaamse overheid.

2008 • Voortaan hebben meer dan 34.000 collega's toegang tot het **extranet van de Vlaamse overheid**.

“We konden veel

**25 JAAR
GELEDEN**

Guido Vereecke (61)

■ Coördinator Culturele Projecten bij het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media
■ Getrouwd, 3 dochters: Lies (33), Linde (31) en Eva (29) ■ Geboren in Sleidinge (Oost-Vlaanderen) ■ Woont in Dilbeek (Vlaams-Brabant) ■ Licentiaat Politieke en Sociale Wetenschappen ■ Werkt in Lennik (kasteel van Gaasbeek) ■ 32 jaar bij de 'Vlaamse overheid'. Werkte vanaf 1976 als inspecteur en adviseur voor respectievelijk Jeugdvorming en Sociaal-Cultureel Werk. Werd in 1989 directeur van de Brakke Grond, het Vlaams cultuurhuis in Amsterdam. Keerde in 2003 terug om het Bruegelproject - het cultuurproject in de Vlaamse rand - te coördineren. Sinds vorig jaar is Vereecke algemeen coördinator Culturele Projecten. Hij is als culturele duizendpoot ook de bezieler achter 'Verzin', het tijdschrift van de vzw Creatief Schrijven.

**25 JAAR
GELEDEN**

doen want er was nog niet veel”

Marc Morris (54)

■ Secretaris-generaal van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ■ Getrouwd, 3 kinderen: Wouter (25), Daan (24) en Kaat (22) ■ Geboren in Brussel ■ Woont in Leefdaal (Vlaams-Brabant) ■ Licentiaat in de Rechten ■ Werkt in Brussel ■ 32 jaar bij de 'Vlaamse overheid'. Begon in 1976 als bestuurssecretaris bij Jeugdvorming, toen onderdeel van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur. Stapte in 1985 over naar de juridische dienst van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en werkte vanaf 1987 op de kabinetten van de CVP-ministers Rika Steyaert en Hugo Weckx. Keerde terug naar de administratie in 1995 als bestuursdirecteur op het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, maakte een zijsprongetje naar Buitenlands Beleid als afdelingshoofd - "Nelson Mandela ontmoeten blijft een van de hoogtepunten in mijn carrière" - om in 1997 terug bij Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur leidinggevende functies op zich te nemen.

De oud-Chiroleiders Marc Morris en Guido Vereecke werkten al voor de 'Vlaamse overheid' nog voor die officieel van start ging. "We zijn in 1976 begonnen op het federale Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur. Daar hebben we ons nooit Belgische ambtenaren gevoeld. Het ministerie was toen al helemaal eentalig en gericht op Vlaanderen. Toen we op 1 januari 1983 'Vlaamse overheid' werden, betekende dat voor ons niet meer dan een aanpassing van ons briefhoofd", klinkt het. 32 jaar later werken deze beste vrienden en beste collega's nog steeds bij de Vlaamse overheid. In deze feestaflevering van 13 hebben ze het over de pioniersgeest van de beginjaren 'toen het ministerie nog niet zo werd gemanaged', over de groeipijnen die hen deden vluchten, over hun terugkeer en over de huidige stand van zaken bij de Vlaamse overheid. "Het wordt tijd dat de organisatie volwassen wordt. Dat er rust in de tent komt", zeggen ze.

Maarten De Gendt en Frank Willemse

Morris en Vereecke hebben eind jaren zeventig en begin jaren tachtig lp's uitgebracht vol Chiro-klassiekers. "Toen durfden we op kantoor tijdens de middagpauze wel eens tweestemmig liederen aanheffen om te horen of het goed klonk", lachen ze. Met enige weemoed denken ze terug aan die beginjaren, toen minister van Cultuur Jos Chabert hun departement 'het Ministerie van Verbeelding' noemde en je als Vlaamse ambtenaar avant la lettre nog 'veel kon doen, want er was nog niet veel'.

GUIDO: "Qua regelgeving bestond er om zo te zeggen niets, behalve de criteria die wij zelf uitvonden en mochten uitvinden."

MARC: "Er was één decreet waar we ons aan moesten houden (op *Landelijke Jeugdwerk, red.*) en voor het overige waren er reglementen. Als wij uit de praktijk en na overleg met de staf bespraken welke richting we uitwilden, deden we een voorstel en de minister

gaf zijn akkoord. Zo simpel was dat."

GUIDO: "Ik heb nu een dochter die hetzelfde werk doet als ik in de Jeugdraad destijds. Zij moet voortdurend door een oerwoud van wetgevingen waden."

MARC: "Het boeiende was voor mij dat nieuwe initiatieven konden groeien en dat je daarop kon inspelen. Ik ben trouwens zelf bij de overheid kunnen beginnen dankzij zo'n nieuw initiatief. Het bestuur voor Jeugdvorming was een paar maanden eerder gestart met het promoten van culturele manifestaties bij jeugdorganisaties. Als er verlies werd geboekt, sprong het bestuur financieel bij. De medewerkster die dat volgde - een tewerkgestelde werkloze - vond een betere job en van de ene op de andere dag was zij weg. De toenmalige baas Karel Peeters woonde toevallig in mijn gemeente en wist wie ik was. Hij kwam op een avond bij mij thuis en vroeg of ik - pas afgestudeerd - al werk had. 'Ik heb onmiddellijk iemand nodig', klonk het."

Moest u niet door een selectieprocedure?

MARC: "Als tewerkgestelde werkloze kon ik meteen aan de slag. Maar ik heb onmiddellijk ook een statutair aanwervingsexamen gedaan, kon mijn stage bij Jeugdvorming doen, ben benoemd en ben gebleven. Grappig is

“
Hoeveel bureaulades en
ramen je had, hing af van
je graad. Mannen met vier
ramen en lades, dat waren
de dikke vissen”

Marc

“
Vergeleken met de reorganisatie in de jaren tachtig is de BBB-operatie op administratief vlak vlot en snel afgehandeld”

Marc

dat ik twee maanden eerder met Guido iets aan het organiseren was bij de Chiro toen hij me zei: 'Ik ben op 1 augustus op het bestuur voor Jeugdvorming begonnen.' 'Dat is tof', antwoordde ik. Twee maanden later werkten we samen op datzelfde bestuur.”

GUIDO: “Er bestond een koninklijk besluit op de gespecialiseerde ambten. Om te kunnen starten op niveau 1 werd als voorwaarde gesteld dat je professionele ervaring had in het jeugdwerk. Ik had 8 jaar bij Chiro Nationaal gewerkt en dat was voldoende om als inspecteur te kunnen beginnen. Wat ik daar deed? Het toenmalige bestuur voor Jeugdvorming erkende en subsidieerde heel veel lokale projecten en ik reed met mijn R4 van Maaseik tot De Panne om uit te zoeken of die projecten en initiatieven beantwoordden aan de criteria.”

Het klinkt allemaal alsof jullie konden doen wat jullie wilden.

MARC: “Niet helemaal, maar je kon en mocht eigen ideeën en visies voorstellen en als die goed werden bevonden, kon je ermee doorgaan. Zo konden wij samen verkrijgen dat de speelpleinwerking en de jeugdkampen vanuit het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (de voorloper van Kind en Gezin, red.) werden overgeheveld. Kinderwelzijn had alleen maar oog voor hygiëne en gezondheid, terwijl wij het spelplezier en de pedagogische waarde veel belangrijker vonden. En we kregen dat ook ‘verkocht’ aan de parlemen-tairen, die dat moesten goedkeuren.”

GUIDO: “De tijd tussen de discussie over iets en het effectief in werking treden, was kleiner dan nu. Je had ook het gevoel dat je aan iets bouwde dat van jezelf was. Niet iets dat van ik-weet-niet-waar neerddwarrelt op je werkblad en dat je dan maar moet uitvoeren.”

Hoe zag jullie kantoor er indertijd uit?

MARC: “We zaten in Brussel recht tegenover het huidige Kaaitheater, in een gebouw op de hoek. Ik had een klein kantoorje. Er stond één groen metalen bureau. Hoeveel bureaulades en ramen je had, hing af van je graad. Mannen met vier ramen en lades, dat waren de dikke vissen. Ik had er ééntje van elk. Mijn bureau stond zelfs tegen een muur, want veel plaats was er niet. Ik had wel een telefoon, maar geen tikmachine.”

GUIDO: “Het eerste wat ik heb gedaan, is een tikmachine kopen: een Olympia. Een inspecteur moest immers zijn verslagen zelf typen en de dactylo's maakten er dan duplicaten van.”

MARC: “De omzendbrieven gingen nog gestencild naar de sector. Tot de eerste kopieermachines opdoken.”

Wat gebeurde er in 1983 toen jullie officieel Vlaamse overheid werden?

MARC: “Ze haalden die kopieermachine weg! Dat was een van de eerste beslissingen van diegenen die zich met de logistiek van het nieuwe ministerie bezighielden: niet

langer één machine per verdieping, maar één voor twee verdiepingen. Het liep in het begin ook niet echt vlotjes. Ik heb hier nog de brief van Gaston Geens (de voorzitter van de toenmalige Vlaamse Executieve, red.) waarin staat: “Het Ministerie staat nu op poten. Eerst-daags krijgen jullie allemaal een affectatie en volgen de noodzakelijke bevorderingen.” Die ‘eerstdaags’ heeft geduurd van eind '82 tot begin '85. Ik zweer het: vergeleken met toen is de BBB-operatie op administratief vlak vlot en snel afgehandeld.”

GUIDO: “Dat getreuzel en het feit dat alles bleef aanslepen: ik werd er misselijk van.”

MARC: “Het is erg als je niet goed meer weet voor wie je werkt, wie je bent, waar je zit. Op de hoogste niveaus bewoog er wel veel, maar het duurde lang voor het ‘beneden’ ook voelbaar was! Men was het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap al sinds 1981 aan het opbouwen en de personeelsformatie aan het uitwerken. In afwachting van de voltooiing waren er geen bevorderingen en werd er niemand vervangen.”

GUIDO: “Ik ben langer ‘waarnemend’ geweest dan wat anders. We zijn ooit, onder leiding van Karel Peeters, naar het kabinet getrokken om te betogen. Om te zeggen: ‘Nu moet er iets gebeuren’. Kun je je dat voorstellen? Ambtenaren die niet voor een hoger loon betogen, maar omdat ze hun werk niet kunnen doen.”

MARC: “Wij zijn ook nog met een aantal mensen bij Gaston Geens geweest met de boodschap: ‘Zo gaat het niet langer. Mensen raken gedemotiveerd.’ Ik was toen 30 en had het wel gezien. Ik heb een paar keer elders gesolliciteerd en kon in 1984 bij de BRT beginnen als producer lichte muziek. Maar dat was maar een contract van een jaar. ‘Als ik het verknaal, sta ik wel op straat’, redeneerde ik en ik liet die job schieten. Ik ben dan in 1985 op de juridische dienst van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gaan werken. Daar waren plaatsen vrij, onder meer omdat de gespecialiseerde mensen van het federale niveau - die naar de Vlaamse Gemeenschap konden overstappen - niet

“
We zijn ooit naar het kabinet getrokken om te betogen. Niet met looneisen, wel omdat we ons werk niet konden doen”

Guido

kwamen. Die zeiden letterlijk: 'Wat een geprul is dat daar? Wij blijven hier!' Dat verklaart voor een stuk waarom de start van het ministerie zo moeizaam verliep. Men was gewoon niet goed geëquipeerd. Op het vlak van wat we nu de managementondersteunende diensten zouden noemen, was het gruyère, kaas met gaten."

GUIDO: "Ik dacht toen ook al een tijdje: 'Ik moet hier weg.' Ik had echt het gevoel dat ik mijn tijd aan het verdoen was, dat ik in een doodlopend straatje zat. Ik heb toen gesolliciteerd om directeur te worden van de Brakke Grond in Amsterdam. Dat heeft jaren aangesleept, tot ik het in 1989 toch werd."

Wanneer is de Vlaamse overheid volwassen geworden? Of is ze dat op haar 25ste nog altijd niet?

MARC: "Eigenlijk heeft het ministerie in de eerste fase nooit de kans gekregen om echt tot volle wasdom te komen. Voor het zover was, stond er al een nieuwe hervorming voor de deur met de bijzondere wetten van '88. Toen begon alles van voren af aan! Alles is pas op zijn pootjes terechtgekomen in de periode van Luc Van den Bossche (*de minister van Ambtenarenzaken in de jaren negentig, red.*). Hij is er eerst met vuile voeten doorgegaan en is erin geslaagd - soms ook kwaadschiks - om de top te vervangen. Mensen die zich blijkbaar niet konden inschrijven in de nieuwe aanpak, verdwenen één voor één. Halfweg de jaren negentig is op dat vlak een scharnierperiode gebleken. Toen heb ik ook voor mezelf uitgemaakt dat ik van het kabinet opnieuw naar de administratie moest. De organisatie is toen een stuk volwassener geworden. Het was ook de start van de managementperiode. Toen verdween de grote plaat aan de deur van de administrateur-generaal waarop stond dat je schriftelijk en in drievoud een aanvraag moest indienen voor een onderhoud."

GUIDO: "Drie weken op voorhand aan te vragen (lacht). Ik heb van die evolutie niet veel gemerkt. Ik zat in Amsterdam en toen ik 13 jaar later terugkwam, herkende ik de Vlaamse overheid niet meer. Ik had wel contact met het 'moederhuis', maar dat waren vaak conflicten over de computers die ik had aangekocht of over het feit dat ik interviews gaf in de pers. Gelukkig had ik een chef die me liet begaan, maar hij moest me wel officieel op mijn kop geven. Toen ik eind jaren negentig wou terugkomen, klonk het: 'Dat is goed, maar wacht tot BBB is afgerond.' Dat

“
Je had het gevoel dat je aan iets
bouwde dat van jezelf was.
Niet iets dat van ik-weet-niet-waar
neerddwarrelt op je werkblad en dat
je dan maar moet uitvoeren”

Guido

was in 2000! (*BBB is uiteindelijk pas van start gegaan in 2006, red.*)"

Wat viel u het meest op toen u in 2003 uiteindelijk toch terugkeerde?

GUIDO: "De voortdurende vergelijking met de privésector. Dat stoorde me ook al in de periode Van den Bossche. Alsof het ideaal zou zijn als de overheid zou functioneren als een privébedrijf! Klantvriendelijkheid is prima, maar dat wil niet zeggen dat we alleen maar moeten luisteren naar onze klanten en ze moeten geven wat ze willen. Ik heb nog nooit een burger om belastingen horen vragen, maar we leggen ze wel op. De burger is niet alleen een klant, maar ook een participant."

MARC: "In onze beginperiode kon de overheid zich verschrikkelijk veel permitteren. De individuele burger kon bij wijze van spreken worden vermorzeld. Gelukkig werden op juridisch vlak de motiveringsplicht en de rechtsbescherming van de burger geïntroduceerd. Ik vind dat we ook veel hebben geleerd uit de privésector. Dat is goed, maar de slinger mag wel niet te ver naar de andere kant doorslaan. De Vlaamse overheid moet zich als openbare dienst blijven manifesteren."

Wat heeft die 25-jarige overheid volgens u bereikt?

MARC: "Ik denk dat we transparanter, efficiënter en effectiever werken en dat we veel meer doen dan vroeger. Het personeel is er op het vlak van loon, arbeidsvoorwaarden en de combinatie gezin-arbeid ook sterk op

voortuitgegaan."

GUIDO: "Ik vind het moeilijk om daar iets over te zeggen, want ik heb het niet van binnenuit kunnen volgen. Zeker is dat de Vlaamse overheid zichtbaar en aanwezig is geworden, en aan haar imago heeft gewerkt."

Jullie hebben (bijna) heel jullie carrière aan de Vlaamse overheid besteed. Spijt van?

GUIDO: "Als mei '68'er ben je nooit tevreden, hé. Maar het is zeker een boeiende tijd geweest. En ik heb de kans gekregen om nog een staartje aan mijn loopbaan te breien op mijn eigen tempo. Daar ben ik heel gelukkig mee."

MARC: "Ik voel mij absoluut gelukkig met wat ik gedaan heb en met wat ik nu doe. Mensen die een ambtelijke carrière beginnen en ambitie hebben om mee aan het stuur te zitten, zouden hiervoor willen tekenen. Ik achteraf gezien ook."

Wat wensen we de jarige toe?

MARC: "De Vlaamse overheid is als organisatie meer dan volwassen. Nu is de tijd gekomen om verder te verdiepen en nog sterker aan de kwaliteit te werken."

GUIDO: "De veranderingen hebben zich te veel opgestapeld, vind ik. Hopelijk vindt een nieuwe regering het niet nodig het warme water nog eens uit te vinden. Evolutie is natuurlijk goed, maar niemand zit te wachten op een zoveelste volledige ommezwaai."

Bedankt.

“Durf te kiezen voor wat je

“Het begon vrij onschuldig. Ik kon minder werk aan dan gewoonlijk en alles duurde veel langer, wat voor stress zorgde. Dan wist ik plots de naam niet meer van een collega met wie ik elke dag samenwerkte. Tot slot begon ik - door gebrek aan concentratie - fouten te maken en verloor ik mijn interesse voor sommige aspecten van mijn job.” Bij Marc Godemont (62) zat er zo’n twee jaar tussen het besef dat hij zich niet goed voelde in zijn job en zijn bevrijdende stap terug op de carrière ladder. Hij was zestien jaar hoofd van de therapeutische afdeling en lid van het directiecomité van het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel (OPZ Geel). Tot hij inzag dat leidinggeven niks voor hem was, en hij voor een ingrijpende keuze stond.

Petra Goovaerts

“Mijn grootmoeder, met wie ik als kind heel goed kon opschieten, leed aan beginnende dementie en in die tijd werd je dan beschouwd als een geesteszieke. Dat beeld van vijftig vrouwen die in de grote zaal van een psychiatrisch ziekenhuis in hun pyjama in bed lagen, vergeet ik nooit meer. Die ervaring heeft mijn leven voor een groot stuk bepaald.” Zo verklaart Marc Godemont zijn fascinatie voor de psychiatrie. Hij studeerde filosofie, klinische psychologie en criminologie en kon in 1977 - na enkele jaren in de ‘klassieke’ psychiatrie - als psycholoog aan de slag in het zorgcentrum dat hij het meest bewonderde: dat van Geel, met zijn unieke traditie van psychiatrische gezinsverpleging. “Al zeven eeuwen lang leven gewone mensen

er dag in dag uit in hun eigen huis samen met psychiatrische patiënten. In 1977 leverden de 1200 pleeggezinnen zo’n goed werk, dat er van de 1400 patiënten maar een 100-tal een probleem opleverden”, vertelt Marc.

Te weinig baas

“Ik ben in 1986 eerder geruisloos hoofd van de therapeutische afdeling geworden. Ik was al eens betrokken geweest bij de start van een nieuwe dienst en men was tevreden over mijn werk. Zo simpel ging dat in die tijd”, lacht Marc. Van bij de aanvang lag leidinggeven aan 85 medewerkers hem niet echt. “Ik ga ervan uit dat de overgrote meerderheid

van de mensen van goede wil is en dat je je mensen vooral ruimte moet geven en hen initiatieven moet laten nemen. Ik kreeg wel eens het verwijt dat ik te dicht bij de mensen stond en dat ik me te weinig als baas opstelde. ‘Als het goed is voor de patiënten, dan is het goed, en als het dan ook nog goed is voor het personeel, dan is het nog beter’, was mijn redenering. Daardoor kwam de organisatie vaak op de laatste plaats. Het stoorde me vooral dat je als leidinggevende altijd een kepie op hebt, waardoor je je anders gedraagt tegenover je personeel en de patiënten. Ik kan bijvoorbeeld moeilijk nee zeggen, maar soms moet je nu eenmaal zeggen waar het op staat en mensen teleurstellen.”

echt belangrijk vindt”

Ziektedagen plannen

Marc maakte als directeur en later als afdelingshoofd lange werkdagen. Boven op de ‘gewone’ taken die verband hielden met de organisatie en de coördinatie van de afdeling en met zijn functie in de directieraad, nam hij als een echte duizendpoot nog extra hooi op zijn vork: opleidingen volgen, intensief contact houden met collega’s uit het buitenland, deelnemen aan congressen, zelf een wereldcongres in Geel organiseren ...

Iets te veel hooi, bleek achteraf. “Ik heb altijd veel compensatie gezocht voor de stress op het werk, bijvoorbeeld door lange wandelingen in de natuur te maken. Maar op een bepaald moment werd het toch te veel: een artikel samenvatten duurde een eeuwigheid, ik vergat namen ... Ik heb jaren geleefd met een verkeerde strategie: ‘ik voel me niet goed, even kijken in mijn agenda wanneer het iets rustiger wordt zodat ik (kan plannen wanneer ik) kan uitzieken’. Dat zullen wel veel mensen herkennen, maar het is heel ongezond om niet naar je lichaam te luisteren.” Daar kwam nog eens bovenop dat Marc met lede ogen het OPZ zag veranderen. Vooral het afbouwen van de unieke gezinsverpleging in Geel en het feit dat hij met zijn zorgen daarover nergens terecht kon, waren belangrijke factoren in zijn beslissing om een stap terug te zetten.

Zware gezondheidsproblemen

In maart 2002 hakte Marc de moeilijke knoop door en nam hij ontslag als afdelingshoofd en lid van het directiecomité. Hij schreef een brief aan alle personeelsleden van het OPZ Geel om zijn ingrijpende beslissing uit te leggen. “Rechtstreekse communicatie en duidelijkheid zijn dan heel belangrijk. Anders beginnen er allerlei verhalen de ronde te doen. Ik heb heel veel positieve reacties gekregen op die brief, mensen bewonderden dat ik me kwetsbaar opstelde, en vooral: dat ik niet vergat dat het leven meer is dan alleen maar werken. Voordien had ik van de arbeidsgeneesheer wel eens vernomen dat veel leidinggevers van het tussenniveau hun job niet meer kunnen bolwerken en

geen stap opzij durven te zetten, maar openlijk werd daar nooit over gesproken. Met die brief werd dat taboe even bespreekbaar.”

Niet lang na zijn ontslag werd ontdekt wat de oorzaak was van Marcs concentratieproblemen: zijn halsslagader was voor 85 % dichtgeslibd, waardoor het linkergedeelte van zijn hersenen bijna geen zuurstof meer kreeg. “Net dat gedeelte van de hersenen dat je als leidinggevende het meest gebruikt. Ik had eerder ook al twee hartinfarcten gehad en ernstige problemen met mijn heup. Die zware gezondheidsproblemen doen je echt wel nadenken.”

Ontslag logische stap

“Ik heb de moeilijkheden op het werk nooit mee naar huis genomen en ook mijn stap terug heb ik niet echt voorgelegd aan mijn partner. Geleidelijk aan is het besef gekomen dat het zo niet verder kon, en mijn ontslag was een logisch gevolg van dat inzicht. Ook financieel heb ik natuurlijk moeten inleveren, maar als je een goed inkomen hebt, is dat helemaal niet zo belangrijk. Mijn gezin heeft altijd goed kunnen leven en dan is die 1000 euro per maand minder niet belangrijk.”

Achteraf bekeken is Marc heel dankbaar voor die moeilijke episode uit zijn loopbaan.

Marc in 1983. Hij was toen volop aan de slag met het uitbouwen van een psychologische dienst in de Sanokliniek, een van de twee grote entiteiten van het OPZ Geel. Twee jaar later werd hij therapeutisch directeur.

“Blijkbaar geldt vaak: hoe hoger de functie, hoe moeilijker om er afstand van te doen en nog wat te genieten van het leven. Maar eens durven stil te staan bij wat je echt wilt en belangrijk vindt en dat ook durven te doen, heeft mij gered. Ik werk nu als emancipatieambtenaar en projectleider in het OPZ Geel buiten het grote gewoel, en kijk ernaar. Ik denk nog niet meteen aan mijn pensioen en blijf me verder specialiseren, maar geniet wel volop van de gewone dingen: de natuur, mijn kinderen, een praatje op café, mijn hobby’s ...”, besluit Marc tevreden.

Zin om te groeien in uw job?

Hoe maakt u concreet werk van de ontwikkeling van uw loopbaan? Alle medewerkers van de Vlaamse overheid kunnen voortaan zelf aan de slag met het loopbaanwerkboek. Een handige manier om te ontdekken wat uw sterke en minder sterke punten, uw verlangens en uw concrete mogelijkheden precies zijn. “Wat wilt u, waar staat u, wat kunt u, wat vindt u belangrijk? Het antwoord op die vragen kan voor nieuwe mogelijkheden en meer vol-doening in uw job zorgen”, verduidelijkt programmaleider loopbaanontwikkeling Stephan Marchant van het Agentschap voor Overheidspersoneel.

U kunt het loopbaanwerkboek gratis downloaden op www.vlaanderen.be/loopbaanontwikkeling. Daar vindt u ook meer informatie over loopbaanontwikkeling en over de contactpersonen.

De cijfers achter de fictie

Wat de inwoners van het Hageland al lang wisten, is dankzij de fictiereeks Katarakt op één nu ook voor de rest van Vlaanderen geen geheim meer: boomgaarden zijn een lust voor het oog, zeker als ze in bloei staan. Vanaf midden april, begin mei toveren de witte en roze bloesems op peren- en appelbomen het landschap om tot een lieflijk decor.

Achter dat mooie plaatje gaat een hele economie schuil. Ons land telt zo'n 15.938 hectaren boomgaarden - waarvan ruim 14.000 hectaren in Vlaanderen - die goed zijn voor een jaarlijkse productie van 317 ton appels en 231 ton peren. Jonagold en conference voeren het lijstje van populaire rassen aan.

Nog enkele maanden geduld en u kunt zelf proeven dat mooi en lekker hier hand in hand gaan!

Bron: VLAM en FOD Economie - Algemene Directie Statistieken Economische Informatie

Iets te melden? Wij luisteren...

... en doen er iets aan!

Zijn Vlamingen geboren klagers, zoals soms wordt beweerd? Er bestaan in ieder geval heel wat klacht- en meldpunten in ons land. De Vlaamse overheid zelf beheert er een tiental. 13 zocht uit met welke klachten u er terechtkunt, wie er aan de andere kant van de lijn zit en wat er met uw meldingen gebeurt. Maar eerst deden we de test en dienden we zelf een klacht in.

Vincent Sennesael

Uitgetest

Met twee reële problemen testten wij twee meldpunten uit: het Meldpunt Fietspaden en de Vlaamse Wegentelefoon.

Ons eerste probleem: een druk fietspad in Asse langs de al even drukke N9 krijgt het hard te verduren door de aanleg van een nieuwe ringweg. Fietsers moeten er de gevaarlijke straat op omdat bouwafval, een gat van een nutsmaatschappij en bestelwagens van aannemers hen hinderen. We melden dat via www.meldpuntfietspaden.be. We krijgen prompt een bevestigingsmail: de bevoegde wegbeheerder zal mijn probleem onderzoeken. Een week later zie ik verbetering rond het gevaarlijke punt. Het fietspad is geveegd en er staat signalisatie. De wegbeheerder laat mij ook weten dat hij inderdaad een gevaarlijke situatie heeft vastgesteld en de aannemers heeft gewezen op hun verplichtingen rond signalisatie.

Het andere probleem melden we bij de Vlaamse Wegentelefoon: een kruispunt dat gevaarlijker werd na de aanleg van een vluchtheuvel. Wij bellen 0800 122 66: een heel vriendelijke dame noteert mijn probleem. Twee dagen later krijg ik een schriftelijke bevestiging van mijn melding in de bus: een ingenieur zal mijn klacht verder onderzoeken. Binnen de vijftien dagen zal ik te horen krijgen wat de uitslag van haar onderzoek is. Dan weten we ook of het kruispunt veiliger kan. Wordt vervolgd.

De Vlaamse Wegentelefoon was bij haar start in 1992 een van de eerste telefonische meldpunten van de Vlaamse overheid

De Vlaamse Wegentelefoon

“Vooral problemen met het wegdek en geluidshinder”

Leona De Schauwer

Problemen met het wegdek en met signalisatie en geluidshinder zijn de meest gehoorde klachten bij de Vlaamse Wegentelefoon. “In 2007 ontvingen wij in totaal 432 meldingen. 82 via onze Wegentelefoon, de rest via brief en e-mail. Sommige mensen doen ook rechtstreeks bij een minister hun beklag. Drie klachten bereikten ons vorig jaar via die weg”, vertelt Leona De Schauwer, coördinatrice van de Wegentelefoon van Vlaams-Brabant. “Bij onze lancering in 1992 kreunden we onder 50 tot 60 oproepen per dag. Maar toen was er natuurlijk nog geen e-mail. En we maakten reclame op grote panelen langs onze wegen. We moeten ook meetellen dat een aantal klachten nu worden ingediend bij het Meldpunt Fietspaden.”

☎ 0800 122 66

wegen.vlaanderen.be/communicatie/wegentelefoon.php

Meldpunt Roofvogelvervolgging

Daniël Josten (links op de foto)

In de winter van 2005-2006 kwamen een aantal roofvogels in verdachte omstandigheden om het leven. Sindsdien heeft het Agentschap voor Natuur en Bos per provincie een meldpunt voor roofvogelvervolgging opgericht. Van de intussen 218 aangiften bleken na autopsie 131 roofvogels in verdachte omstandigheden te zijn omgekomen. “Wijst de uitslag op illegale vervolging, dan stellen wij een pv op en lichten wij het gerecht in. Meestal moeten we het stellen met een pv tegen onbekenden”, vertelt Daniël Josten, coördinator roofvogelmeldpunt Antwerpen. “De meeste slachtoffers vallen in de nawinter en het vroege voorjaar, een kwetsbare periode met minder voedsel. Buizerds zijn meestal het slachtoffer. Duivenmelkers, sier-

Meldpunt Fietspaden

Fietsen in Vlaanderen. Soms kan het over fietspaden zo glad als een biljart-tafel, soms moet je slalommen, recht op de trappers en zonder beschutting. Gelukkig bestaat sinds oktober van vorig jaar het Meldpunt Fietspaden, waar u gevaarlijke situaties kunt melden die een dringende interventie vereisen van de wegbeheerder. “Met 1000 oproepen sinds oktober 2007, geen overbodige luxe”, bewijst Jan Pelckmans, Vlaams fietsmanager. “64 % van die oproepen gaat trouwens over de staat van het wegdek.”

“Iedere melding komt automatisch bij de bevoegde wegbeheerder terecht. Daarvoor zorgt de gegevensbank achter het meldpunt.” Jan Pelckmans wil de melding van problemen nog gebruiksvriendelijker en preciezer maken. “Foto’s toevoegen aan meldingen zou handig zijn. En later, een landkaart waar je kunt klikken om je melding in te voeren. Zo zal het voor de melder gemakkelijker zijn een probleem te omschrijven en voor de wegbeheerders gemakkelijker om het te lokaliseren.”

☎ www.meldpuntfietspaden.be

“Geen overbodige luxe”

Jan Pelckmans

“Alles met klauwen en een haakbek is slecht”

vogelhouders en jagers durven roofvogels wel eens te vergiftigen, te vangen of neer te schieten. Ook nestdieven deinzen er niet voor terug de eieren of de kleintjes te stelen. Een lucratieve handel als je weet dat een vrouwelijke slechtvalk bijvoorbeeld tot 3000 euro opbrengt. En soms worden roofvogels ook gewoonweg de schedel ingeslagen. Waarom mensen dat doen? Vergeet niet dat sommige mensen nog denken dat alles met klauwen en een haakbek slecht is. Wist je trouwens dat diverse instanties die mentaliteit tot in de helft van vorige eeuw stimuleerde door premies te geven als je de poten van roofvogels binnenbracht?”

☎ www.natuurenbos.be

Vlaamse Regulator voor de Media

Wat doet u als u vindt dat Sex and the City te vroeg op de avond wordt uitgezonden omdat de dialogen

niet gepast zijn voor jonge kinderen? Of als uw lokale radio-uitzendingen worden gestoord door een concurrerende vrije zender die zich niet houdt aan zijn maximale zendvermogen? U kunt een klacht indienen bij de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), die toeziet op de naleving van de mediaregelgeving.

De VRM behandelt niet alleen klachten van burgers of organisaties. "Wij kunnen ook op eigen initiatief een onderzoek starten. Zo kunnen wij bijvoorbeeld nagaan of omroepen zich houden aan de regels over reclame en sponsoring uit het Mediadecreet", vertelt Dirk Peereman, griffier bij de Regulator.

“Wij kunnen sancties opleggen”

Dirk Peereman

"Wij kunnen sancties opleggen. Welke dat zijn, ligt vast in het Mediadecreet: waarschuwingen, het bevel om een uitspraak uit te zenden, de verplichte publicatie in dag- en weekbladen, administratieve geldboetes en de intrekking of schorsing van de zendvergunning of -erkenning."

 www.vlaamseregulatormedia.be

Rusthuis-Infofoon

“Bezorgd over bejaarden die ons niet bereiken”

Erwin Lintermans

"Krijgen wij in de winter een klacht dat de verwarming maar op 14 graden staat, dan sturen wij onmiddellijk een inspecteur naar het rusthuis", vertelt Erwin Lintermans van de Rusthuis-Infofoon. "Dat zijn natuurlijk noodgevallen. Andere klachten bespreken wij intern en met de inspecteurs die dan binnen vier weken een kijkje gaan nemen."

Het aantal klachten daalt jaar na jaar. Bij de start van de Rusthuis-Infofoon in 2002 waren dat er 155, in 2006 nog 89. De meeste klachten blijven gaan over de dienstverlening, de verzorging en de verpleging in rusthuizen: problemen met maaltijden, toediening van medicatie, hygiëne, onderhoud en de houding van het personeel. In 2006 zag de Rusthuis-Infofoon wel een verdubbeling van de klachten over de omgang met directie en verplegend personeel. "Bij personeelstekorten is het moeilijk om correct en op tijd te helpen én vriendelijk te blijven. Voldoende personeel staat centraal."

Zou er met de bejaarden gesold worden als de Rusthuis-Infofoon en de inspecteurs niet zouden bestaan? "In de meeste rusthuizen loopt het goed, hoor. Een aantal rusthuizen moeten we echter met verhoogde aandacht volgen. Over sommige rusthuizen hoor je niets. Misschien loopt het daar vlekkeloos, maar dat is geen garantie."

"Ik maak me vooral zorgen over probleemsituaties van bejaarden die ons niet bereiken. Wat gebeurt er met die mensen? Wij hebben als overheid de taak om beschermend op te treden voor de bewoners die onvoldoende in staat zijn om op te komen voor hun rechten."

 078 15 25 25

www.zorg-en-gezondheid.be/rusthuisinfofoon.aspx

Iedere Vlaamse overheidsdienst is een meldpunt

"Iedere entiteit is een potentieel meldpunt. Sommige diensten kunnen zelf iets ondernemen om een probleem op te lossen, zoals de buitendiensten van het Agentschap Wegen en Verkeer die zelf herstellingen kunnen uitvoeren. Andere diensten nemen de meldingen en klachten mee tijdens inspectierondes of in de evaluaties van organisaties die ze subsidiëren", legt Tania Huybrechts van Contactpunt Vlaamse Infolijn uit.

Volgens het Klachtendecreet dat sinds 2002 in werking is, hebben alle burgers, organisaties en bedrijven het recht om te klagen. Krijgt u een klacht over de werking van of een beslissing van uw dienst, dan bent u verplicht om:

- een ontvangstbevestiging te sturen;
- die klacht te behandelen;
- binnen 45 dagen de klager in te lichten over uw bevindingen;
- jaarlijks over alle binnengekomen klachten te rapporteren aan de Vlaamse Ombudsdienst.

 www.vlaamseombudsdienst.be
www.vlaanderen.be/klachten

**Peter Blomme,
binnenvaartbegeleider**

“Je kunt de oorlog tegen het wassende water niet winnen”

“Waterbeheersing: da’s mijn belangrijkste taak. We moeten wateroverlast voorkomen en ervoor zorgen dat de binnenschepen kunnen blijven varen.” Vroeger waren ambtenaren zoals Peter Blomme (47) sluiswachters of *sasse-niers*. Nu heet dat in termen van het agentschap Waterwegen en Zeekanaal van de Vlaamse overheid ‘binnenvaartbegeleiders’. Op de fiets volgen we Blomme langs waterlopen, sluizen en bruggen kriskras door het ‘Venetië van het Noorden’.

Bart Aerts

Profiel

Loon: 1300 euro netto + huishuur

Niveau: D

Werkuren: 8 uur - 16.06 uur

Opleiding: A3 schrijnwerkerij, examen binnenvaartbegeleider

Drie reusachtige pompen maken een hels lawaai als binnenvaartbegeleider Peter ’s ochtends test of ze het nog doen. De pompen moeten immers feilloos werken als er te veel water richting Brugge stroomt. Dan gaan de sluizen open en moet het water zo snel mogelijk richting zee stromen. Negentig procent van het water in Brugge komt van de Leie uit Frankrijk. In het pompstation Kerkebeek aan de gelijknamige waterloop start de werkdag van Peter. Nog even de waterstanden noteren - het peil is normaal - en dan de fiets op.

“Vannacht heeft het maar een beetje geregend. We krijgen opklaringen vanaf de kust.

En in de late namiddag wellicht opnieuw regen”, debiteert Peter. Het weerbericht is van groot belang voor een binnenvaartbegeleider. Regen betekent dat hij het waterpeil goed in het oog moet houden. Teamleider Franky Vanden Berghes beslist of de sluizen opengaan als het waterpeil alarmhoogten bereikt. “Met zo’n 42 ambtenaren proberen we het water van Brugge tot in Nieuwpoort en Oostende te beheersen.”

Als het hevig regent, blijft Peter binnen. “Dan moet ik wel, om het wegpompen van het overtollige water in goede banen te leiden.” Toch moet hij tijdens z’n dagelijkse ronde langs tientallen sluizen en bruggen vaak weer en wind trotseren. “De plaatsen waar ik tijdens mijn inspectieronde kom, zijn amper bereikbaar met de auto. Al die eenrichtingsstraten en kleine paden én de parkeerproblemen dwingen me de fiets op.” Vandaag zijn de weergoden de binnenvaartbegeleider gunstig gezind. Aan de hemel blinkt een zuinig zonnetje.

“Ik heb altijd iets gehad met water”, vertelt Peter al fietsend. “Als schipperszoon ben ik net als mijn zus en twee broers naar de schippersschool geweest. We vaarden met onze ouders mee op een binnenschip. Daarna heb ik een opleiding tot schrijnwerker gevolgd. Ze zeiden me dat de binnenvaart geen toekomst had. Maar schrijnwerker, dat was m'n ding niet. Na enkele jaren als arbeider in de haven van Zeebrugge ben ik in 1986 gestart als binnenvaartbegeleider. Soms vaar ik nog wel eens mee op het binnenschip van m'n oudste broer.”

Wonen op water

Zelfs het huis waar Peter woont, is gebouwd op het water. Trots toont hij het charmante gebouw aan het Minnewater. Met een potige treurwilg ernaast en de beroemde Brugse zwanen als figuranten lijkt het een sprookjesdecor. Japanse toeristen gaan er niet langs zonder eerst een *snapshot* te maken. Vroeger deed het gebouw dienst als tolhuis. Nu woont Peter in deze eigendom van de stad, de dienst Waterwegen beheert het pand. Z'n werkgever trekt de huur af van Peters loon. Onder de woning is een sluis gebouwd. “Het is een oude sluis waarlangs het water ooit naar de Reien stroomde. Nu zijn de sluisen gesloten en vormen de Reien een gesloten watercircuit dwars door de historische binnenstad.”

De watersituatie in Brugge is uniek. “Bijna nergens pompen ze water door de stad”, zegt Peter. In een van de controleposten langs de

waterlopen van Brugge tonen de binnenvaartbegeleiders wat daarvan de gevolgen zijn. Op een muur vol videoschermen volgen ze de Ringvaart en de tien bruggen over het water. “Van hieruit openen en sluiten we al die bruggen om de binnenschepen door Brugge te laten varen. Vroeger gebeurde dat vanuit de bedieningshuisjes naast de brug. Ik heb nog jaren in zo'n huisje gewerkt”, vertelt Peter. Dankzij kilometers glasvezelkabel en tientallen camera's hebben ze de bediening van de bruggen kunnen centraliseren. “De afstand tussen de eerste brug langs de Ringvaart en de laatste is zo'n zeventien kilometer. Nergens zijn er meer bruggen op zo weinig oppervlakte als in Brugge. De stad heeft haar naam niet gestolen.”

Op tijd en stond een smeerbeurt

En al die bruggen veroorzaken wel eens wrevel onder automobilisten, voetgangers en fietsers. “In plaats van erover te praten, zou je de brug beter sluiten. Waarom staat die brug weer open”, snauwt een Bruggeling vanop z'n fiets. Peter roept hem toe dat hij geen afstandsbediening heeft. En als de brug helemaal is opengedraaid - dit is een draaibrug die opzij wegdraait in plaats van de lucht in te gaan zoals sommige andere bruggen - daalt Peter af op een ponton om het mechanisme van de brug een smeerbeurt te geven. “Als we dat niet regelmatig doen, krijgen we ze na twee weken niet meer open.”

Tijdens de zomer hebben de achttien binnenvaartbegeleiders van Brugge het veel

drukker. Dan zijn er niet alleen de binnenvaartschepen, maar ook de plezierboten. De brugbedieners tellen dan tot 250 brugbewegingen per dag. De bruggen bedienen behoort niet tot de dagelijkse taken van waterbeheerder Peter. “Als collega's met vakantie zijn, spring ik in.”

Verdronken

“Eigenlijk kunnen we voor niemand goed doen”, zegt Peter. “Voor de binnenschippers en de toeristen in hun jachten gaan de bruggen nooit snel genoeg open. En voor de mensen in het wegverkeer komt een open brug altijd ongelegen. In de zomer is het hier in de controlepost altijd hectisch. Als een brug tijdens de spits in panne valt, hebben we *garanti ambras*. Dan schelden ze ons uit voor rotte vis. Ooit reden twee auto's elkaar tegemoet op een smalle brug met maar een rijrichting. De chauffeurs hadden even moeten wachten omdat er een schip moest passeren. In het midden van de brug bleven ze staan. Geen van hen beide wou nog achteruit. Meteen stonden aan beide kanten van het water lange files. Een van die zogezegd gehaaste chauffeurs ging op een nabijgelegen terras een pintje drinken. We konden niet anders dan de politie erbij halen.”

De binnenvaartbegeleiders zijn gedreven en doen hun job graag, maar populair zijn ze niet. “Als we na de uren op café gaan, zeggen we nooit dat we *bruggendraaier* zijn”, zegt een collega van Peter. “Het gebeurt wel eens dat een chauffeur een slagboom op het dak van z'n

08:05 In het pompstation Kerkebeek start de werkdag van Peter Blomme. Hij test de pompen en smeert ze als het nodig is. “Als ze droog draaien, gaan ze kapot.”

09:15 Peter ziet twee afgeknapte bomen in het water liggen. Hij belt meteen naar de groendienst. “Als ze verder drijven, kunnen die stronken opstoppingen veroorzaken. Ik let vandaag extra op takken en bomen in het water, want het heeft het voorbije weekend fel gewaaid.”

10:44 Peter checkt of alle reddingsboeien langs het water er nog hangen. Bijna dagelijks halen vandalen ze weg. Peter hangt er dan zo snel mogelijk nieuwe. “Als je hier in het water sukkelt, is zwemmen niet vanzelfsprekend, je kunt zo wegzakken in een laag slijk van een meter diep.”

auto krijgt. Dat is dan onze schuld, terwijl dat alleen kan gebeuren als een automobilist door het rode licht rijdt. Gelukkig zijn er camera's. Als ze in de controleruimte de beelden zien, zijn die felle chauffeurs plots héél stil."

Haast en spoed lopen soms ook fataal af. "Aan de Moerbruggebrug is twee jaar geleden een man verdronken. De brug was door de hitte tijdelijk buiten gebruik en stond omhoog. Omdat hij te lang moest wachten, heeft die man z'n auto geparkeerd en is hij in het water gesprongen. Hij wou overzwemmen, maar raakte halfweg vermoeid. Hij ging onder. Duikers hebben nog naar hem gezocht. Tevergeefs."

Ook het werk van de binnenvaartbegeleiders is niet zonder risico. "Drie jaar geleden hadden we een panne aan de Katelijnebrug", vertelt Daniël Bursens, een collega van Peter. "Vanuit het brugwachtershuisje naast de brug probeerde een collega het mechanisme opnieuw aan de praat te krijgen. Niemand zag dat een mecanicien onder de brug was gesprongen om te kijken wat er misliep. Tot plots de brug opnieuw in beweging kwam. Die man werd geplet tussen wal en brug. Op slag dood."

Agent

Met z'n blauwe uniform en pet aanzien de Bruggelingen Peter wel eens als een politieagent. Ze vragen de weg of stoppen snel hun gsm weg als ze hem aan het stoplicht op z'n fiets naast hun auto zien staan. "Vroeger hadden we de bevoegdheid om processen-verbaal op te stellen", vertelt Peter. "Sinds de

hervorming van ons ambt is dat niet meer het geval."

De binnenvaartbegeleiders hebben wel nog taken die de arm der wet ooit uitvoerde. Langs de boten in de jachthaven van Brugge houdt Peter even halt om de namen van de schepen op te schrijven. "Eigenlijk mogen de schippers hier niet langer dan drie dagen aangemeerd liggen. Af en toe maken we een lijstje en dat geven we dan door aan de scheepvaartspecteur."

Wat verderop zit een man te vissen. "Hier zit meer vis dan in het kanaal", weet Peter. "De kwaliteit van het water is fel verbeterd. Vroeger loosden ze alles in de vaart. Nu zijn de riolen gesaneerd en dumpen bedrijven hun afvalwater er niet meer in."

Dag en nacht bereikbaar

De gsm rinkelt. "De collega's aan het Schip-donkkanaal delen mee dat het waterpeil daar normaal is." Dringende interventies zullen vandaag niet nodig zijn. Peters gsm staat altijd aan. "Als er 's nachts problemen opduiken, bellen ze mij uit m'n bed. Bij zware wateroverlast zet ik de pompen dan in werking. Maar soms bellen ze me als een alarm afgaat omdat jongeren over een omheining zijn geklauterd en de noodstop van een sluis hebben ingedrukt. Nee, ik ben geen ambtenaar die *nine to five* achter een bureautje zit."

25 jaar geleden werkten de sluiswachters in deze outfit

"Nooit vergeet ik de kerstperiode van 2002", zegt Peter. "Mijn eerste jaar als waterbeheerder. Voordien stond ik aan een sluis. Het regende dagen na elkaar. Het waterpeil stond op 4,25 meter. Da's een meter boven het normale peil. Kelders liepen onder. Continu bleven we pompen. Maar we hadden het niet meer onder controle. Twee weken lang was er geen scheepvaart mogelijk. Zelfs tijdens oudejaarsnacht stonden we tot aan onze knieën in het water. We moesten politie, brandweer en civiele bescherming oproepen. Je kunt een veldslag winnen, maar de grote oorlog tegen het wassende water kun je niet winnen."

12:04 Lunch in de controlepost aan de Kruispoortbrug, het zenuwcentrum van de Brugse brugbediening. Tijd om even bij te praten met de collega's. Peter plant er ook de rest van z'n werkdag.

13:54 Nog een van de vele taken van een binnenvaartbegeleider: de brugmechanismen smeren. Twee keer per maand krijgen alle bruggen een onderhoudsbeurt.

14:35 De hele dag fietst Peter langs sluizen, bruggen en waterlopen in Brugge. Hij neemt alleen de dienstwagen als hij naar de andere kant van de stad moet.

16:06 De werkdag zit erop. Peter kan naar huis. En dat is niet ver. Trots poseert hij voor z'n opmerkelijke woning, gebouwd over het water.

Pascal Gaens, adjunct-beheerder in VCCV 'Het Veltmanshuis': "Ik zou in Brussel kunnen gaan werken maar dan doe ik er twee uur over heen en nog eens twee terug. Dat heb ik er, na zestien jaar dienst dicht bij huis, niet voor over"

Voeren: een geval apart

In deze aflevering van onze reeks 'Waar wonen wij?' reizen we naar de meest oostelijke uithoek van Vlaanderen. In de gemeente Voeren vinden we veertien collega's terug. De helft van hen werkt in de Vlaamse Culturele Centra Voeren (VCCV's) 'Het Veltmanshuis' (St-Martens-Voeren) en 'De Voerpoort' (Moelingen), allebei van het agentschap Sociaal-Cultureel Werk. De andere Voerense collega's zwermen uit over een vijftal andere agentschappen.

Filip De Maesschalck

Veertien Vlaamse ambtenaren, is dat niet weinig? "Helemaal niet", antwoordt burgemeester Huub Broers. "Als je er rekening mee houdt dat een kwart van de Voerenaars uit jongeren bestaat, een ander groot deel anderstalig is en er hier ook veel Nederlanders wonen, dan kun je alleen maar stellen dat er behoorlijk wat Vlaamse ambtenaren in Voeren wonen. En in VCCV 'Het Veltmanshuis' en VCCV 'De Voerpoort' werken vanzelfsprekend ook mensen die buiten de gemeente wonen." Meteen illustreert hij dat hij zijn pappenheimers kent door er een aantal bij naam te noemen. "Voeren is trouwens een ideale plaats om tot rust te komen en het drukke ambtenarenbestaan te ontvluchten", geeft hij minzaam mee. Volgens de burgemeester is het ook makkelijk pendelen richting Brussel. "De Voerenaars gaan van Visé rechtstreeks naar Brussel of via Luik, waar ze regelmatig een trein hebben op de lijn Brussel-Maastricht. Dat kan alvast geen belemmering zijn." Als we polsen naar de symboolwaarde van de Vlaamse ambtenaren in Voeren, reageert hij

categoriek: "Symboolwaarde? Voeren is een Vlaamse gemeente zoals een andere."

Ons kent ons

"Die taalstrijd is echt wel verleden tijd", beaamt Pascal Gaens, adjunct-beheerder bij VCCV 'Het Veltmanshuis', dat ter beschikking wordt gesteld voor allerlei activiteiten van plaatselijke verenigingen. "Alles is rustig geworden. De invloed van Happart is verdwenen en de heethoofden in Voeren zijn afgekoeld." Pascal voert het administratieve werk uit, maar helpt ook om de zaal te schikken en de apparatuur klaar te zetten. "Werken op een buitendienst is helemaal anders dan werken in Brussel. Hier ben ik zowat manusje-van-alles. We organiseren zeer uiteenlopende activiteiten, zoals prijsuitreikingen, carnavalsvieringen, wandelingen, schilderscursussen en EHBO-trainingen. Bijna dagelijks gebeurt hier wel iets. De ene keer gaat het om een vergadering voor zes mensen, de andere keer om een evenement met 250 genodigden."

VOEREN

- Oppervlakte: 50,63 km²
- Inwoners: 4261
- Bevolkingsdichtheid: 84 inwoners per km²
- Mannen: 50,55 %
- Vrouwen: 49,45 %
- Leeftijd: 0-19 jaar: 23,55 %
20-64 jaar: 59,30 %
65 jaar en ouder: 17,15 %
- Deelgemeentes: 's-Gravenvoeren, Moelingen, Remersdaal, Sint-Martens-Voeren, Sint-Pieters-Voeren, Teuven

Als geboren en getogen Voerenaar kan hij zich geen leven elders voorstellen. "Ik hou van de omgeving, de natuur, de rust. Hoewel dat laatste steeds meer in het gedrang komt door het groeiende toerisme in de streek." Maar dat is hoegenaamd geen reden om in Brussel te gaan werken, "tenzij het om een functieverhoging zou gaan. Maar ik doe er al snel twee uur over om met het openbaar vervoer in Brussel te raken. Dat heb ik er, na zestien jaren dienst dicht bij huis, niet voor over. Werken in eigen streek is toch het fijnste dat er is."

Collega Linda Adriaensen treedt Pascal bij. Ze is al bijna elf jaar poetsvrouw en 'pendelt' tussen VCCV 'Het Veltmanshuis' en VCCV 'De Voerpoort'. "Zelf ben ik afkomstig uit Genk, maar mijn man is van Voeren. We wonen hier nu al 25 jaar en ik zou nergens anders kunnen aarden. Wie de drukte wil opzoeken, staat in een mum van tijd in Luik, Maastricht, Tongeren of Hasselt. Hier zitten we mooi in de natuur en genieten we van het bloeiende verenigingsleven. Iedereen is wel ergens bij aangesloten en het sociale contact tussen de mensen is bijzonder groot." Dat sociale, gezellige, warme wil ze ook uitstralen als ambtenaar. "Als buitendienst vertegenwoordigen we hier onze collega's uit Brussel. Klantvriendelijk zijn, dat is toch belangrijk." En meteen geeft ze ons het telefoonnummer van de collega's in De Voerpoort.

"Ja, we kennen elkaar hier allemaal, we zijn een beetje een kleine familie", bevestigt

collega-poetsvrouw Irene Herens in De Voerpoort. Ook daar wordt een rist activiteiten georganiseerd. "Zondag was er nog een danstoernooi. En de kleuters komen hier turnen. Dat sociale contact met de mensen zou ik voor niets ter wereld willen missen." Ze komt met de fiets naar het werk. "Brussel, dat zie ik helemaal niet zitten. Toen ik 21 jaar geleden bij de Vlaamse overheid begon, moest ik voor een opleiding naar de hoofdstad en dat was al meer dan genoeg. Om kwart voor zeven de trein nemen en 's avonds pas rond zes uur thuis ... liever niet, zeker niet in de winter", lacht ze.

Ook collega Danny Schillings wil op slechts enkele kilometers van zijn werk blijven wonen. "Ik hou van de rust en we zitten hier op ons gemak. En ik doe mijn werk in De Voerpoort graag. Ik hou me nu al vier jaar bezig met alles wat techniek aangaat. Daarnaast zorg ik voor het onderhoud van het centrum en het domein errond: het gras maaien, de hagen bijknippen, het tuinhuisje schilderen ..."

De anderen

"Ik zit al mijn hele carrière tussen het afval", vertelt vreemde eend in de bijt Hilde De Pauw. Zij werkt als enige van de veertien Voerenaars in Brussel, bij de Interregionale Verpakingscommissie. "Daarin zitten vertegenwoordigers van de drie gewesten en ik ben er vanuit de OVAM gedetacheerd. We houden toezicht op het ontstaan van verpakingsafval en stellen de bijdrage vast die

bedrijven moeten betalen voor de inzameling en de recyclage ervan." Het verwondert Hilde hoegenaamd niet dat ze de enige van de veertien collega's is die in Brussel werkt. "Ik ben dan ook elke dag bijna vier uur onderweg, heen en terug. Maar dat heb ik ervoor over, ik kies voor de inhoud van mijn job. Als ik in de toekomst af en toe zou kunnen thuiswerken, dan zeg ik natuurlijk ook niet nee." Ondanks de afstand tot haar woonst woont ze graag in Voeren. "Ik ben weliswaar afkomstig uit Dendermonde en woon hier pas sinds 1994, maar ik beklag het mij niet. Het is aangenaam landelijk wonen. En dat taatgekrakeel steekt enkel nog rond verkiezingsperiodes de kop op."

"Mijn generatie heeft veel Waalse vrienden", bevestigt de 27-jarige Valerie Walpot. Zij pendelt iedere dag van Voeren naar Hasselt, waar ze voor de Vlaamse Landmaatschappij landbouwers begeleidt bij hun administratie voor de Mestbank. "Ik ben dus regelmatig de baan op en dat bevalt me wel. De mensen zien me graag komen omdat ze weten dat ik er ben om hen te helpen. Controleurs worden vaak anders onthaald." Ze is opgegroeid in Voeren en houdt van de aparte mentaliteit in de kleine gemeenschap. "Iedereen kent iedereen. Er is een sterke band tussen de mensen." Valerie zou dan ook graag nog dichter bij huis werken. "Nu ben ik toch een uur onderweg naar het werk, zowel met de wagen als met de trein."

Volgende keer: Bredene

De eerste vergadering van de bestuurscommissie in 1982 in de nieuw aangekochte hoeve Houbiers, de voorloper van VCCV 'De Voerpoort'. Rond de tafel: E.H. Stienaers, Guido Sweron, Simonne Sweron-Haveneers, Huub Broers en Jean Duijsens

Zo heten wij

Als u even door uw afdeling loopt of kijkt wie er met u rond de vergadertafel zit, dan is de kans groot dat Marc, Luc, An of Maria van de partij zijn. Die namen komen immers het meeste voor bij de 36.603 Vlaamse ambtenaren in het adressenbestand van 13. Ook de rest van de top 20 levert geen verrassingen op. Namen die populair zijn in alle lagen van de bevolking, komen ook bij u en uw collega's het vaakst voor.

Simone* Vervloessem en Petra** Goovaerts

**25 JAAR
GELEDEN**

Jozef en Maria op kop

In haar eigen jaar 1 mocht de Vlaamse overheid rekenen op de toewijding van maar liefst 111 Jozefs en 105 Maria's (op een totaal van 3160 ambtenaren van wie we de naam hebben kunnen achterhalen). Bij de mannen staan 7 namen uit 1983 ook in 2008 nog in de top 20; onder andere Frans, Marcel en Roger zijn uit de top 20 getuimd. Bij de vrouwen zijn er meer blijvers: 10 namen zijn na 25 jaar nog steeds in trek. Onder meer Jeannine, Agnes en Monique zijn daar niet meer bij.

MANNEN

1. Jozef
2. Jan
3. Paul
4. Frans
5. Marc
6. Luc
7. Marcel
8. Roger
9. Willy
10. Jean
11. André
12. Eric
13. Herman
14. Joannes
15. Robert
16. Alfons
17. Henri
18. Louis
19. Albert
20. Karel

VROUWEN

1. Maria
2. Rita
3. Godelieve
4. Christiane
5. Jeannine
6. Marleen
7. Ann
8. Carine
9. Nicole
10. Agnes
11. Monique
12. Annie
13. Linda
14. Simonne
15. Martine
16. Christine
17. Jacqueline
18. Liliane
19. Anita
20. Yvonne

Marc/Mark **737** of 2,013 %

Luc/Luk **570** of 1,557 %

Mannen

- Marc (of Mark) is zonder twiifel de meest populaire voornaam voor Belgische mannen. In alle Belgische en Vlaamse lijstjes die we konden inkijken, staat Marc onbetwist op kop.
- De vergelijking met een andere grote beroepsgroep, die van de Vlaamse leraren in het basis- en secundair onderwijs (in totaal 162.000 namen), leert dat de top 20 sterk overeenkomt. Enig verschil: bij de ambtenaren zijn Stefaan, Rudy en Eddy populair genoeg voor een plaatsje in de top 20, bij de leraren niet. Daar doen Wim, Koen en Guido het dan weer goed genoeg voor de top.
- Bijna 1200 (mannen- en vrouwen)namen komen maar één keer voor. Daarbij heel wat Arabische namen en namen uit alle windstreken van Europa, maar ook Pim, Hannes, Floris en Pepijn.

Dirk **518** of 1,415 %

Jan **507** of 1,385 %

Patrick **464** of 1,268 %

Johan **427** of 1,167 %

Peter **425** of 1,161 %

Eric/Erik **370** of 1,011 %

Jozef/Jef/Joseph **370** of 1,011 %

Bart **360** of 0,984 %

Paul **318** of 0,869 %

Filip/Philippe/Philip **278** of 0,760 %

Geert **269** of 0,735 %

Stefaan/Stefan **266** of 0,727 %

Rudy **259** of 0,708 %

Eddy **256** of 0,699 %

Chris/Kris **234** of 0,639 %

Willy **225** of 0,615 %

Tom **221** of 0,604 %

Frank **219** of 0,598 %

An/Ann/Anne **638** of 1,743 %

Maria/Marie/Mia **374** of 1,022 %

Carine/Karin/Karine **372** of 1,016 %

Hilde **308** of 0,841 %

Martine **294** of 0,803 %

Els **289** of 0,790 %

Marleen **275** of 0,751 %

Katrien/Catherine **229** of 0,626 %

Christine/Kristien/Kristine **228** of 0,623 %

Rita **226** of 0,617 %

Ingrid **214** of 0,585 %

Linda **199** of 0,544 %

Christel/Kristel **196** of 0,535 %

Kathleen/Katleen **193** of 0,527 %

Sofie/Sophie **186** of 0,508 %

Veerle **182** of 0,497 %

Caroline/Karolien **170** of 0,464 %

Anne-Marie **166** of 0,454 %

Christiane/Kristiane **153** of 0,418 %

Godelieve **152** of 0,415 %

Vrouwen

- An en alle variaties erop zijn zowel bij de ambtenaren, in het onderwijs als in de rest van Vlaanderen het populairst. Bij de Belgische vrouwen moeten Anne en Anna 4 namen laten voorgaan: Maria, Marie, Monique en Martine zijn nog meer geliefd.
- Een blik op de top 20 bij de Vlaamse leraressen wijst uit dat bijna dezelfde namen goed scoren. Bij de leraressen staan twee namen in de top 20 die minder populair zijn in ambtenarenland: Ilse en Inge. Anne-Marie en Christiane werken dan weer eerder bij de overheid dan in het onderwijs.
- Noortje, Lia, Miekatrien en Kato komen maar één keer voor, net als honderden andere namen.

* een van de 32 Simones bij de Vlaamse overheid / ** een van de 58 Petras bij de Vlaamse overheid
Bron: Agentschap voor Overheidspersoneel; FOD Economie - Algemene Directie Statistiek Economische Informatie; Klasse oktober 2007

Vrouwen aan de top?

Bijna een op de vijf topambtenaren bij Nederlandse ministeries is een vrouw. Op zeven jaar tijd is het aantal vrouwen dat bij onze noorderburen een hoge functie bekleedt, verdubbeld van 9 % naar 18 %, zo blijkt uit een parlementaire brief van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Emancipatiebeleid. Het kabinet-Balkenende zit dus min of meer op schema om tegen 2011 een kwart van de topambtenarenjobs aan een vrouw te geven. In januari trok men in de Nederlandse Tweede Kamer nog aan de alarmbel uit protest tegen een gebrek aan maatregelen ter zake. Dichter bij huis luidde Vlaams Emancipatieambtenaar Ingrid Pelssers onlangs nog maar eens diezelfde alarmbel: er is bij de Vlaamse overheid nog heel wat werk aan de winkel om het streefcijfer van 33 % vrouwelijke topambtenaren tegen 2015 te halen. Nu blijven we steken op 17 %.

Waar wonen onze federale collega's?

In navolging van uw eigen personeelsblad heeft ook Fedra, het magazine voor de federale ambtenaar, de woonplaats van zijn lezers in kaart gebracht. U herinnert zich vast nog dat Antwerpen zich mag verheugen over het grootste aantal Vlaamse ambtenaren (2455), met Gent (2292) in zijn zog. Ook de federale ambtenaar blijkt een stadsmens te zijn. Gent (1849) telt het grootste aantal federale ambtenaren, maar ook Antwerpen (1609), Aalst (1526), Brugge (1377) en Leuven (1053) scoren goed. In de 19 Brusselse gemeenten wonen niet minder dan 7797 federale collega's (voor de Vlaamse overheid zijn dat er 'slechts' 506). Wie echt geen enkele ambtenaar - of een mens tout court - tegen het lijf wil lopen, kan het best een week-endje Herstappe boeken. In die Limburgse gemeente met nog geen 100 inwoners woont geen enkele Vlaamse of federale ambtenaar.

 www.fedramagazine.be

Gent

Nederlandse leeuwen te vrouwelijk

De leeuwen in het nieuwe Nederlandse rijkslogo moeten mannelijker worden. Dat vindt de Hoge Raad van Adel, die adviseert over de wapens en vlaggen van het Rijk. Het logo is afgeleid van het officiële rijkswapen, waarin bepaalde symbolen verwijzen naar de monarchie. En die symbolen moeten blijven, argumenteert de Raad. Zo moeten de gouden blokjes weer op het wapenschild komen en moeten de leeuwen een mannelijker uitstraling krijgen. De manen worden wilder, de nagels en tongen langer, en een 'ronding met schaduw' moet het geslachtsdeel accentueren. Het logo veroorzaakte eerder ophef omdat het ontwerpbureau voor 60.000 euro met een ontwerp kwam dat sterk lijkt op het bestaande logo van het Ministerie voor Algemene Zaken.

Zuid-Amerikaanse e-ambtenaren

'Een e-learningprogramma van de Argentijnse regering om staatsambtenaren op te leiden, is een groot succes in binnen- en buitenland. De virtuele school werd in 2005 gelanceerd door de toenmalige president Néstor Kirchner om een sterke, moderne staat te bouwen. Daarom werd een flexibel, interactief lessysteem ontwikkeld dat onderwijs op grote schaal mogelijk maakt. Het grootste deel van de 6500 leerlingen bestaat uit nationale en provinciale ambtenaren, maar ook andere organisaties en privébedrijven kunnen het programma vrij gebruiken. Het project heeft zijn nut bewezen toen het op korte termijn de ambtenaren opleidde die verantwoordelijk waren voor de verkiezingen van 2007. De lessen zijn ondertussen al gedownload door ambtenaren in Bolivia, Brazilië, Chili, Colombia, Paraguay, Uruguay en Venezuela. De Vlaamse ambtenaren die stevast worden opgeroepen als bij- en voorzitters bij de verkiezingen, weten alvast waar naartoe.

What's in a name?

Ongeveer 3,6 miljoen euro stond er plots op de rekening van de stad Newcastle-under-Lyme. Die was natuurlijk aangenaam verrast in tegenstelling tot min-of-meer-naamgenoot Newcastle-upon-Tyne, waarvoor het bedrag eigenlijk bestemd was. Een 'kleine' administratieve fout van het Britse Departement voor lokale overheden. De gemeente Newcastle-under-Lyme dacht dat het om een beloning ging voor het werk dat ze had verzet om de lokale economie te stimuleren en weigert het geld voorlopig terug te betalen. Ophasselt en Nederhasselt zijn alvast gewaarschuwd.

Het bureau van ...

Luc Wallyn (56) werkt in Zeebrugge als technicus bij de afdeling Maritieme Toegang van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Hij volgt op dit ogenblik een viertal werven in de Zeebrugse achterhaven.

Luc in zijn werfcontainer: "Ik richt mijn bureau zo aangenaam mogelijk in, met grote foto's uit een kalender en van de werken die ik volg"

Een werfopzichter kan het best zo dicht mogelijk bij de kranen en de werkmannen zitten. Lucs bureau staat dan ook in een verplaatsbare werfcontainer van 4 op 6 meter. "De vier werven die ik momenteel volg, liggen ver uit elkaar. Daardoor leg ik elke dag zo'n 90 km af. Dat doe ik met mijn eigen wagen, want met het openbaar vervoer kan ik er onmogelijk raken." Luc werkt vaak alleen. "Ik richt mijn bureau dan ook zo aangenaam mogelijk in, met grote foto's uit een kalender en van de werken die ik volg, en met een plantje dat thuis is buitengevlogen. Voor het overige vind je hier natuurlijk heel veel dossiers."

"Vroeger volgde ik vaak grote werken, zoals de bouw van kaaimuren en bruggen. Dan was een vaste standplaats gedurende twee jaar normaal. Nu nemen die grote werken vaak nog maar zes tot twaalf maanden in beslag." Als de werken achter de rug zijn, pakt Luc zijn biezen naar een nieuwe stek. "Dan moet ik alles leegmaken en al mijn spullen in bananendozen verhuizen. Het duurt veertien dagen voor alles is ingepakt, en op

de nieuwe locatie volgen nog eens veertien 'kampeerdagen' voor alles een plekje heeft gekregen. Je wordt dat wel gewoon, hoor. "Nieuwe plekken zijn nieuwe spekken", zeggen ze in het West-Vlaams", lacht Luc.

Luc doet deze job al sinds 1969. Een van de voorwerpen die hem het meest dierbaar zijn, stamt nog uit zijn beginjaren als werfcontroleur: een ivoren beeldje van de drie 'Horen, Zien en Zwijgen'-aapjes. "Ik heb het in 1972 gekregen van een collega die toen met pensioen ging. Ik werkte als 21-jarige vaak met hem samen en als ik hem overviel met al mijn vragen, wees hij heel vaak, zonder iets te zeggen, naar dat beeldje. Toen ik later zelfstandig op werven stond, hoorde ik zo veel verhalen en meningen dat ik vaak moest terugdenken aan die aapjes. Horen betekent voor mij 'luister goed', zien 'focus' en zwijgen 'meld wat belangrijk is aan de projectleider'. Zelfs naast het werk komt de betekenis van het beeldje goed van pas: 'luister naar de toekomst', 'zie niet om' en 'wat voorbij is, is voorbij' lijkt me een mooie filosofie", besluit Luc.

TAALTIP

Is de volgende zin goed geformuleerd: Op de agenda staan tevens enkele vergaderpunten die we reeds verschillende malen hebben besproken?

Nee, deze zin is stroef door schrijftaalkwoorden. *Tevens, reeds* en *maal* zijn woorden die we zelden of nooit zeggen, maar die we weleens uit onze pen laten vloeien. Veel mensen geven in ambtelijke teksten toe aan die neiging omdat ze denken dat het op papier allemaal een beetje meer of anders moet zijn. Dat is een misvatting. Uw tekst wordt stilistisch niet rijker door formele woorden. Schrijf het dus maar op zoals u het zou zeggen: *Op de agenda staan ook enkele vergaderpunten die we al verschillende keren hebben besproken.*

U kunt schrijftaalkwoorden snel herkennen door uw teksten een keer hardop te lezen. U hoort dan welke woorden zwaar op de hand zijn. Ter illustratie nog enkele voorbeelden die u maar beter uit uw professionele woordenschat kunt weren: *alsmede, alsook, eveneens, hetzij, inzake, omtrent, onverwijd, slechts, teneinde, thans, vermits, vooreerst.*

Tip Abonneer u op het e-zine Taalink via www.taaltelefoon.be. Stel uw taalvragen aan de Taaltelefoon op 078 15 20 25.

Prijkt er op uw bureau een schattige foto, een bizar kunstwerk of een ander mooi aandenken? Een antieke affiche, een gouden beker of een mooie plant? Wat maakt uw bureau uniek? Laat het ons weten via dertien@vlaanderen.be!

WIN
Een boeken-
en cd-bon ter
waarde van
30 euro!

Waar eet ...

Leen Du Bois, woordvoerder bij Kind en Gezin

- **Waar eet u op een doordeweekse werkdag?** Meestal eet ik in het personeelsrestaurant waar het aanbod bestaat uit belegde broodjes, slaatjes, soep of warme maaltijden. Als het snel moet gaan, eet ik een broodje achter mijn laptop ...
- **Wat is uw favoriete broodje?** Een meergranenbroodje met tonijnsla op basis van mayonaise en vers geraspte worteltjes en maïs.
- **Waar gaat u uit eten met uw gezin?** Met jonge kinderen kies je vooral adresjes die kindvriendelijk zijn en waar kinderen speelruimte hebben. Zo gaan we graag naar De 3 Fonteinen in Vilvoorde, een brasserie met een gezellig terras waar je keuze hebt uit de Italiaanse, de Belgische keuken of de wereldkeuken. Het bordje tapas als tussendoortje of aperitiefhapje is overheerlijk!
- **Waar eet u als u iets te vieren hebt?** Restaurant Taxus in Opwijk is een smakelijke aanrader. Alles - tot het kleinste koekje

bij je kop koffie - is dagvers en huisbereid met seizoensgebonden producten. Daarom bestaat de kaart slechts uit drie voorgerechten, drie hoofdgerechten en drie desserts. Een adres om van 'uit eten' te genieten in een huiselijke sfeer.

- **Waar eet u als u met vrienden of partner op stap bent?** Een avondje uit plannen is niet altijd vanzelfsprekend met jonge kinderen en een drukke baan. We belanden dan ook vaak in een brasserie, want dan hoeft je niet op voorhand te reserveren. De Skievelat vind je op twee locaties in Brussel. Het is 'toegankelijk en puur Belgisch; van verschillende soorten stoemp tot een goed bereide biefstuk', zoals de eigenaar het zelf omschrijft. Boven-

dien kun je er zelfs na een laatavondfilm nog terecht! Ik heb natuurlijk nog niet alle gerechten geproefd, maar de gemarineerde kipfilet of de fajitas kan ik zeker aanbevelen.

- **Een geheim adresje?** Vorige zomer ontdekte ik de Regel van 5 tijdens een fietstocht in het Pajottenland. De Frans-Belgische keuken biedt naast de vaste kaart een 3-gangenkeuzemenu en een degustatiemenu van vier gangen. De inrichting is eigentijds en er worden zowel Franse als Portugese wijnen geserveerd. De carpaccio van rundvlees met parmezaan en truffelolie is er heel lekker.
- **De 3 Fonteinen**, Beneluxlaan 32, 1800 Vilvoorde, tel. 02 251 95 73, www.dedrie-fonteinen.be
- **Restaurant Taxus**, Kattestraat 6, 1745 Opwijk, tel. 052 35 35 65
- **Skievelat Sablon**, J. Stevensstraat 16-18, 1000 Brussel, tel. 02 502 25 12 en **Skievelat De Wand**, De Wandstraat 49, 1020 Brussel, tel. 02 268 45 71, www.skievelat.be
- **Regel van 5**, Geraardsbergsestraat 115, 1703 Schepdaal, tel. 02 569 68 58, www.regelvan5.be

Zo kookt ...

Nini (Annick) Van de Velde, werkt al 14 jaar als managementassistent bij de dienst Emancipatiezaken van het Departement Bestuurszaken.

"Een van mijn hobby's is koken, zowel de gewone Vlaamse keuken als dingen van over de grens. Ik kies meestal gemakkelijke recepten die niet te veel tijd vragen en waarvoor je geen eindeloze ingrediëntenlijst bij elkaar hoeft te zoeken. Door de jaren heen heb ik een hele reeks leuke receptjes verzameld en zo is mijn 'favoriete recepten-schriftje' ontstaan. Mijn kookschriftje is ondertussen al in het bezit van een heleboel collega's. De kaastaart met appeltjes is een favoriet, zowel van mezelf als van de vele mensen die er al van geproefd hebben."

Zo gaat u te werk:

Verwarm de oven voor op 180 graden. Beboter een ronde taartvorm met wat boter. Een springvorm is handig om de taart achteraf makkelijk uit de vorm te krijgen. Verkruiemel de petit-beurrekoekjes grof en leg ze in een volle laag in de beboterde vorm. Leg de appelschijfjes op de verkruiemelde koekjeslaag. Klop de 3 eieren met de 150 gram suiker,

de gesmolten boter, de vanillesuiker en het zakje vanillepuddingpoeder. Klop alles goed luchtig op (een paar minuutjes op hoogste stand van de mixer). Spatel daaronder de 500 gram verse kaas en klop het mengsel nog eens luchtig op. Giet de kaasmassa over de koekjes-appellaag.

Zet de taart in de voorverwarde oven en bak gedurende 50 minuten op 180 graden. Laat de taart daarna afkoelen in de koelkast. Smakelijk!

Kaastaart met appeltjes

Dit hebt u nodig voor de bereiding:

• 20 petit-beurrekoekjes (1 pak) • 2 appels, geschild en in schijfjes gesneden • 3 eieren • een klontje boter om de bakvorm in te vetten • 150 gram suiker • 100 gram gesmolten boter of 4 eetlepels olie • 2 pakjes vanillesuiker • 1 pakje poeder voor vanillepudding • 500 gram vette verse (platte) kaas • een ronde taart vorm (springvorm) (van ongeveer 30 cm doorsnede en met een hoge rand, want de taart wordt ongeveer 7 cm hoog)

Hebt u zelf een superlekker recept waarvan u uw collega's mee wilt laten genieten? Bezorg het aan de redactie, samen met een foto van uzelf achter het fornuis! Dan maakt u kans op een cheque van 20 euro voor hoeveproducten, geschenken door VLAM.

www.hoeveproducten.be

WIN
Een aankoop-
cheque van 20
euro voor hoeve-
producten!

Wilt u een collega uitzwaaien? Gaat een van uw collega's voor u tot het uiterste? Of wilt u iemand om een andere reden bedanken? Dit is uw kans. Laat uw collega weten waarom hij zoveel voor u betekent!

Dat doen alvast deze collega's:

Sofie Terryn van de DAB Vloot van het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust in Oostende zet haar chef en collega

Rita Bertens

in de bloemetjes

"Toen ik vijf jaar geleden bij Rita in de cel kwam werken, kreeg ik kansen die ik nergens anders gekregen zou hebben. Dankzij haar steun ben ik geworden wie ik nu ben. Beter kan ik het niet omschrijven. Rita staat voor iedereen paraat en wil constant helpen. Gevolg is dat ze haar eigen werk soms niet rond krijgt en thuis ook nog aan de slag moet om alles af te werken. Omdat je niet alles met woorden kunt omschrijven, wil ik haar inzet graag met een bloemetje belonen."

Tonia De Keulenaer van Inspectie van Financiën geeft een bloemetje aan haar collega's

Martien Van Wynendaele en Moniek Van der Bruggen

"Martien, Moniek en ik werken al vijftien jaar samen. In het Ferraris-gebouw hebben we bijna tien jaar in aangrenzende kamers gezeten, tot de verhuizing in november 2007 naar onze nieuwe locatie in de Rozenstraat. Martien en Moniek hebben nu op de benedenverdieping elk een apart bureau, en ik zit op de tweede verdieping. Ik ga 's morgens nog altijd eerst langs bij hen, 's middags eten we samen onze boterhammen en tussen de middag gaan we nog geregeld samen winkelen. We zien elkaar dus nog vaak, maar ik mis de tijd dat we bij elkaar zaten. Wij zijn niet alleen collega's maar ook vriendinnen en kunnen alles aan elkaar kwijt. Mijn dochter en die van Martien zijn ondertussen ook beste maatjes geworden. Martien en Moniek, jullie hebben mij altijd gesteund in moeilijke momenten, daarom wil ik jullie graag bedanken met dit bloemetje!"

Karolien Verhaegen geeft in naam van alle collega's van de 'groen-blauwe' technische cel van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) een bloemetje aan haar collega

Ruben Verboven

"Tijdens het zwangerschapsverlof van een van onze collega's was het voor onze cel heel moeilijk om de grote toevloed van dossiers het hoofd te bieden en alles tijdig te behandelen. Ruben heeft toen vrijwillig aangeboden om in te springen, ondanks de drukke agenda die hij als directie-medewerker heeft. Zonder morren is hij de afgelopen maanden blijven helpen waar hij kon. We willen hem daarvoor nog eens bedanken, en vooral zeggen: 'Ruben, goe bezig!'"

Martine Vaes, Pierre Jossa, Willy Schoofs en Marc Vandewijngaert van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur in Leuven geven een bloemetje aan hun collega

Gilberte Geens

"Gilberte bekommert zich al meer dan veertig jaar om haar werk en haar collega's. Altijd vindt ze een opbeurend of een troostend woord voor wie het nodig heeft. Tijdens de middagpauze zingt Gilberte soms mee met de klassiekers uit de schlagermuziek. We noemen haar dan ook 'Gigi', naar het nummer 'Gigi l'Amoroso' van Dalida. Op 1 juli gaat Gilberte met pensioen. We zullen haar missen!"

Christine Van Waeyenberghe en Martine Van Ruyskensvelde zetten in naam van alle collega's van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur hun collega

Sonia Smismans

in de bloemetjes

"In maart is onze bode Sonia zestig jaar geworden, maar dat is haar absoluut niet aan te zien. Ze komt altijd even elegant voor de dag en blijft jong van hart en geest. Het is een plezier om haar glimlachend te zien binnenkomen, ook al heeft ze soms dikke en lastige dossiers bij zich. 's Morgens begroet ze iedereen vriendelijk en ze maakt vaak tijd voor een grapje of om een interessant nieuwtje te vertellen. Onze Sonia is een collega op wie we altijd kunnen rekenen. Bedankt voor al die jaren, je verdient een grote ruiker!"

Eddy De Bruyn zet in naam van alle gebouwverantwoordelijken van het Agentschap voor Facilitair Management zijn collega

Stephen Van Loo

in de bloemetjes

"Stephen en ik waren een tijd verantwoordelijk voor twee gebouwen in de Brusselse Noordwijk, het Boudewijngebouw en het Phoenixgebouw. Tot ik twee jaar geleden adjunct-gebouwverantwoordelijke werd in het Phoenixgebouw en Stephen het Boudewijngebouw onder zijn hoede kreeg. Ik denk nog met veel plezier terug aan de soms hectische, maar boeiende en leerrijke tijd die we hebben samengewerkt. Stephen, je bent een toffe pe!"

Jozef Feyaerts van de Milieu-inspectie van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie in Vlaams-Brabant zet zijn ex-collega

Wilfried Nijs

in de bloemetjes

"Waarde Wilfriedus, na legendarische omzwervingen bij Volksgezondheid en de OVAM, was je een van de pioniers die mee aan de wieg stonden van de Vlaamse Gemeenschap. Nooit om een grap en een babbel verlegen, steeds tot een vriendendienst bereid, rots in de branding voor beginnende collega's en manusjes van alles - van lesgeven aan de allerkleinsten tot inspecties uitvoeren voor de meest complexe opdrachten - zwaaide je eind februari als ambtenaar cum laude af! Je favoriete devies 'wir kapitulieren nie' indachtig, wens ik je alle voorspoed. *It has been a pleasure serving with you!*"

CADEAU

Stuur een mooi boeket naar uw collega!

Wilt u een collega in de bloemetjes zetten? Stuur dan uw nominatie met een paar woordjes uitleg en een leuke foto van uw collega naar dertien@vlaanderen.be.
Wij zorgen voor een mooie ruiker!

Tijdens de maanden mei en juni lopen de binnenactiviteiten op hun einde, maar beginnen allerhande buitenevenementen.

Op deze pagina's vindt u een selectie uit het enorme aanbod van activiteiten, die georganiseerd of ondersteund worden door de Vlaamse overheid. Voor een uitgebreidere kalender kunt u terecht op de adressen en links op pagina 42.

Zin in meer? Op www.cultuurweb.be vindt u een nog grotere greep uit het cultuuraanbod in Vlaanderen.

DOORLOPEND

Evenementen: **'TV-Tunes KN2'**, op hun eigen muzikale manier nemen Wim Opbrouck en speelkameraden u met een vleugje nostalgie mee terug naar wat geweest is, op verschillende locaties tot 31.05 (info: www.maandacht.be) *** **'Jij willen Rosita'**, een educatief traject in het voetspoor van Johan en de Alverman in Kasteel van Gaasbeek, Lennik van 06.05 tot 20.06 van 10 tot 18 u. *** **'Donderdag-avondwandeling'** op 08.05 en 12.06 van 18 tot 20 u. en **'Zondagnamiddagwandeling'** op 11.05 en 08.06 van 14 tot 16 u. in Middelheimmuseum, Antwerpen *** **'Bozarsundays. Good morning'**, familiedagen in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 11 en 25.05 en op 08.06 van 10 tot 12 u. *** **'Bozarsundays. Good afternoon'**, familiedag in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 11.05 namiddag *** **Museumontbijt in het MuHKAfe** in MuHKA, Antwerpen op 25.05 en 29.06 van 10.30 u. tot 13 u. (vanaf 6 jaar) *** **'Geen dikke nek, maar een lange nek'**, Planckendaal begroet de giraffen in hun nieuwe verblijf vanaf half juni

Tentoonstelling: **'Canvascollectie'**, nieuw talent en ervaren kunstenaars stellen hun werk tentoon in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel i.s.m. MuHKA, PMMK, S.M.A.K., Wiels en Z33 van 23.05 tot 21.06 (info: www.canvas.be/canvascollectie) *** **'La donna è mobile'**, de mooiste operakostuums van de Vlaamse Opera in Kasteel van

Gaasbeek, Lennik van 27.06 tot 24.08 *** **'In de ban van de decibel'**, interactieve tentoonstelling over stilte, geluid en lawaai in De Helix, Grimminge tot 31.08 *** **'Schone slapers'**, beleef met leuke activiteiten en foto's hoe het slapen verloopt bij mens en dier in De Vroente, Kalmthout tot 02.03.09

Theater: **'Altijd prijs'** door Compagnie Cecilia / Het Paleis, het verhaal van de vriendschap tussen twee vrienden in Vooruit, Gent van 21.05 tot 07.06

MEI

Dans: **'Gender Blender'**, 16 jonge dansers tasten de grenzen af van deze cross-over van tienererotiek, machismo en een verdoken seksestrijd in VCA, Anderlecht op 09.05 om 14 u. (info: www.bronks.be) *** **'Zeitung'**, gedanst door Rosas, regie Anne Teresa De Keersmaecker in Vooruit, Gent

op 9, 10 en 11.05 om 20 u. en in deSingel, Antwerpen op 21, 22 en 23.05 om 20 u. *** In het kader van **Kunstenfestivaldesarts 08: 'Accords'**, een abstracte choreografische compositie van Thomas Hauert in Kaaitheater, Brussel op 17, 20 en 21.05 om 20.30 u. en op 18.05 om 18 u.

Evenementen: **'Dagen van de Bruggeling'** in Concertgebouw, Brugge op 3, 4 en 05.05 (info: www.comitevoorinitiatief.be) *** **'Zinloos gelach'** door Kamagurka in Vooruit, Gent op 6, 7 en 08.05 om 20 u. *** **'Herkenrodefestival'**, een symfonisch muziekfeest door deFilharmonie in de Abdijsite van Herkenrode, Hasselt op 9 en 10.05 (info: www.defilharmonie.be) *** **'Kunstbende'** finale, 250 jonge kunstfanaten bekampen elkaar in 9 categorieën in deSingel, Antwerpen op 10.05 van 14 tot 20 u. (info: www.kunstbende.be) *** In het kader van **Kunstenfestivaldesarts**

08: 'End', beeldende kunst en theater ontmoeten elkaar, concept van Kris Verdonck in Kaaitheater, Brussel op 9, 10 en 13.05 om 20.30 u. en op 11.05 om 15 u. *** **Museumatelier 18+ 'Spreekende handen II'**, beeldhouwatelier in KMSKA, Antwerpen op 10, 17, 24 en 31.05 van 14 tot 16.30 u. *** **'Sage van de Biesenburcht'**, een terugkeer naar het roemrijke verleden van ridders en jonkvrouwen met muziek, historische evocaties ... in Landcommanderij Alden Biesen, Bilzen op 11.05 *** **'Derde speeldag'** in de Mechelse binnenstad, m.m.v. Speelgoedmuseum Mechelen op 18.05 *** **'Witte lunch'**, een feestelijke lunch in de binnentuin van Kasteel van Gaasbeek, Lennik op 18.05 vanaf 11.30 u. (reserveren vereist) *** **'Tourcircuit II / Op zoek naar Polyglot FOX2P'**, een wandeling in de buurt van de Varkensmarkt, Brussel (vanaf 6 jaar) op 25.05 vanaf 13.30 u. (vooraf reserveren bij Bronks) *** **'Zinneke Parade'** een hedendaags straatspektakel met als thema 'Water', op verschillende locaties in Brussel op 31.05 (info: www.zinneke.org)

Muziek: **Milow** in AB, Brussel op 02.05 om 20 u. *** **Tinariwen**, elektrische gitaren, percussie en groepszang uit de woestijn in AB, Brussel op 06.05

EXTRA
VEEL

210
keer gratis
cultuur!

5x2 kaartjes voor Jef Neve Trio in Vooruit

Pianist-componist Jef Neve wordt vaak de jeune premier van de Belgische jazz genoemd. Hij maakt de best verkopende jazzplaten in België, heeft een eigen jazzprogramma op Klara en krijgt jubelrecensies in de binnen- en buitenlandse pers. Op 7 mei stelt hij samen met zijn trio zijn vierde plaat voor in de Gentse Vooruit. De bijna perfecte balans tussen virtuositeit en diepgang, sublieme composities, hecht samenspel en een goede dosis humor maken van de concerten van Jef Neve, bassist Piet Verbist en drummer Teun Verbruggen een niet te missen ervaring.

Win kaartjes voor het concert op woensdag 7 mei om 20 uur. Mail uiterlijk op maandag 5 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd Jef Neve Trio'**.

www.vooruit.be en 09 267 28 28

Jef Neve
Foto: Alex Vanhee

5x2 kaartjes voor Collegium Vocale Gent in het Concertgebouw

Binnen de Duitse barokmuziek nemen de passies van Johann Sebastian Bach een meer dan prominente plaats in. Veel minder bekend is de muziek die hij schreef voor de paas- en pinksterdagen, zoals het prachtige BWV 68 'Also hat Gott die Welt geliebt'. Bach weet de feestelijke sfeer, die wordt onderstreept door de pauken en trompetten, op meesterlijke wijze te vertalen naar de nieuwe religieuze context.

Win kaartjes voor de uitvoering door Collegium Vocale Gent onder leiding van Philippe Herreweghe op dinsdag 13 mei om 20 uur in het Brugse Concertgebouw. Mail uiterlijk op woensdag 7 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd Collegium Vocale'**.

www.concertgebouw.be en 070 22 33 02

Philippe Herreweghe
Foto: Eric Larrayadiu

'De koning sterft' (op 14, 15, 16 en 17 mei door NTGent)

Foto: Leonore Blievernicht

om 20 u. *** **Tutu Puoane Quartet** sluit het JazzLab Seriesseizoen af van 7 tot 30.05 op 9 verschillende locaties (info: www.jazzlabseries.be) *** **Jef Neve Trio** in AB, Brussel op 08.05 om 20 u. *** **'Oster- & Himmelfahrtssoratorium'** van Bach door Collegium Vocale Gent o.l.v. Philippe Herreweghe in De Bijloke, Gent op 07.05 om 20 u., in deSingel, Antwerpen op 08.05 om 20 u., in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 09.05 om 20 u. en in Concertgebouw, Brugge op 10.05 om 20 u. *** **'Wolf'** door Kommil Foo in Vlaamse Opera, Gent van 14 tot 23.05 *** **'Son del Sur'** Flamenco Festival 2008 in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel van 16.05 tot 25.05 *** **'AldJazz'** met o.a. Tutu Puoane, Jef Neve Trio in Landcommanderij Alden Biesen, Bilzen op 17 en 18.05 (info: www.aldjazz.be) *** **Eddie Palmieri salsa jazz band**, een must voor gedreven muzikliefhebbers en fans van Cuba en Afro-Caraïbische vibes in AB, Brussel op 18.05 om 20 u. *** deFilharmonie o.l.v. Jaap Van Zweden brengt **de kroon op het werk van het Sibeliusseizoen** in deSingel, Antwerpen op 25.05 om 20 u. *** **'Glitter & Glamour'** door Poco a Poco, een groep enthousiaste muzikanten, waarvan verschillende met een mentale handicap in deSingel, Antwerpen op 31.05 om 20.15 u.

Theater: 'De koning sterft' door NTGent op 14, 15, 16 en 17.05 om 20.30 u. *** **'Atropa'** vertelt de nachtmerrie en de doodstrijd van de macht door Toneelhuis in Bourlaschouburg, Antwerpen van 15 tot 24.05 om 20 u. en extra: Behoud de Begeerte en Toneelhuis presenteren een literaire avond rond Atropa op 20.05

JUNI

Dans: 'Origine', choreograaf Sidi Larbi Cherkaoui peilt vanuit het man-zijn naar zijn eigen vrouwelijkheid in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 03.06 om 20.30 u. en in De Bijloke, Gent van 5 tot 14.06 om 20 u.

Evenementen: Opendeurdag in het Concertgebouw, Brugge op 01.06 *** **Plechtige opening van Domein Horst** door ANB in Kasteel van Horst, Hols-

'Origine' (op 3.06 in Paleis voor Schone Kunsten, Brussel en van 5 tot 14.06 in De Bijloke, Gent)

Dag van het Park

De Dag van het Park op zondag 25 mei staat in het teken van 'Bomen en mensen: één verhaal'. "Een thema dat heel wat mogelijkheden biedt voor leuke en creatieve activiteiten", aldus Dirk Demeyere van het organiserende Agentschap voor Natuur en Bos. "Achter iedere boom schuilt wel een verhaal, en heel wat mensen hebben een verhaal over hun favoriete boom. Ook dit jaar kunnen we rekenen op meer dan honderd deelnemende gemeenten." In domein Vordenstein in Schoten, in park Drie Fontein in Vilvoorde en in Ieper verzorgt het Agentschap voor Natuur en Bos mee het programma. Op andere locaties is het gemeentebestuur - al dan niet samen met lokale verenigingen, kunstacademies en lagere scholen - meestal de stuwende kracht.

www.dagvanhetpark.be, dirk.demeyere@lne.vlaanderen.be en 02 553 8113

beek op 01.06 *** **'De oogst van het lenteseizoen'** met Kurt Van Eeghem in Passa Porta, Brussel op 17.06 om 20 u. *** **'Midzomernacht'**, de zomerzonnewende wordt dit jaar feestelijk gevierd in Kasteel van Gaasbeek, Lennik op 21.06 *** **'Brusselse intimiteiten: gluren door brievenbussen tot in de interieurs van de stad'**, Bruskelbinnenstebuiten gaat op de voveurstoer, vertrek aan de St.-Katelijnkerk, Brussel op 21.06 om 9 u.

Muziek: 'Concertparcours Prometheusensemble' in Kasteel van Gaasbeek, Lennik op 01.06 vanaf 10.30 u. (info: www.prometheusensemble.be) *** **Pete Murray**, Australische singer-songwriter in AB, Brussel op 03.06 om 20 u. *** **'Dag van de Oude Muziek'**, een dag rond het muzikale verleden van Alden Biesen en de Duitse Rid-

derorde in Landcommanderij Alden Biesen, Bilzen op 29.06

Opera: 'Derde Dag. Slotdeel Götterdämmerung' voltooit de cyclus van Wagners Ring des Nibelungen bij de Vlaamse Opera, 6 voorstellingen in Antwerpen van 5 tot 20.06 om 18 u. en 4 voorstellingen in Gent van 26.06 tot 09.07 om 18 u. *** Zomeropera **'Tosca'** van Giacomo Puccini in Landcommanderij Alden Biesen, Bilzen van 7 tot 22.06 *** Kinderopera **'Bastien en Bastienne'** van Mozart, een kinderproductie met een bewerkte Nederlandstalige versie (van 6 tot 9 jaar) in Landcommanderij Alden Biesen, Bilzen op 14 en 15.06

Theater: 'Het was zonder twijfel een ongeluk', monoloog van Natali Broods over de kracht van gewoonte in Beurschouwburg, Brussel op 13 en 14.06 om 20.30 u.

25x2 kaartjes voor Broodje Brussel

Nu het volop lente is, vergroot de kans op mooi weer voor een middagpauze buiten uw kantoor. Neem uw collega's op sleeptouw en trek de stad in voor een stevige portie cultuur tussen de middag! Van een bezoek aan het violatelier van het Muziekinstrumentmuseum (op 16 mei) over een rondleiding achter de schermen van De Munt (op 28 mei) tot een blik op de boeken- en platenkast van acteur Koen De Bouw (op 15 mei): variatie is opnieuw troef in het Broodje Brussel-aanbod.

We geven 25 keer 2 vrijkaarten weg. Mail uiterlijk woensdag 7 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd Broodje Brussel'**.

www.broodjebussel.be

10x2 kaartjes voor de expo Mens Cultuur Oorlog in het In Flanders Fields Museum

Vooraf Groot-Brittannië en Frankrijk mobiliseerden tijdens WO I hun wereldrijken en stuurden massaal troepen uit hun overzeese gebieden naar de Europese slagvelden. Frankrijk zette heel wat Noord-Afrikaanse soldaten in, terwijl Groot-Brittannië vele soldaten en arbeiders ronselde in Canada, Australië en Nieuw-Zeeland, maar ook in Zuid-Afrika, Afghanistan, India, China... Door die vreemde troepen werd de bevolking van de Westhoek tijdens WO I bijna van de ene dag op de andere een minderheid in eigen streek. Precies daarover gaat de tentoonstelling 'Mens Cultuur Oorlog' die van 1 mei tot en met 7 september loopt in het In Flanders Fields Museum in Ieper.

Win vrijkaarten! Mail uiterlijk op woensdag 14 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd expo Mens Cultuur Oorlog'**.

www.inflandersfields.be en 057 23 92 20

5x2 kaartjes voor Soufi Night in BOZAR

Een avond waarbij de grote stemmen van het soefisme van het Nabije Oosten zich verenigen: Nour Al-Din Kharshid (Damascus), de beroemde 'musheed' (religieuze zanger) Sheikh Taha uit Egypte, een vrouwengroep uit Chefchaouen (Marokko) en ensembles uit Pakistan en Tadzjikistan. Het soefisme is een mystieke dimensie van de islam die zich uit met poëzie, zang en dans. Zingen voor zuiverheid in hart en geest leidt tot een krachtig godsverlangen (wajd). Voor sommigen wakkeret het een puur sensueel verlangen aan.

Win kaartjes voor de Soufi Night op donderdag 26 juni om 20 uur. Mail uiterlijk op woensdag 14 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'wedstrijd Soufi Night'**.

www.bozar.be en 02 507 84 44

10x2 kaartjes voor expo Georges Vantongerloo in het PMMK

De Belgische schilder, beeldhouwer en architect Georges Vantongerloo (1886-1965) is een sleutelfiguur van het modernisme. In 1917 sloot hij aan bij de Nederlandse De Stijl-beweging. Met zijn geometrische vormtaal en zijn mathematische principes legde hij als een van de eersten de basis voor een abstracte beeldhouwkunst. Uit die tijd dateren ook zijn ingenieuze ontwerpen voor bruggen en luchthavens. Na 1938 nam Vantongerloo afstand van het strakke geometrische. In de jaren veertig fabriceerde hij onder andere objecten met metaaldraad en nog later schakelde hij over op transparante materialen. De overzichtstentoonstelling van zijn werk is nog tot en met 31 augustus te bewonderen in het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst in Oostende.

Win vrijkaarten! Mail uiterlijk op woensdag 14 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp 'wedstrijd expo Vantongerloo'.

 www.pmmk.be en 059 50 81 18

Georges Vantongerloo, Variantes, 1939
Foto © SABAM, Belgium, 2008

10x2 kaartjes voor de Vlaamse Opera en de laureaten van de Koningin Elisabethwedstrijd in De Bijloke

De Koningin Elisabethwedstrijd is beurtelings gewijd aan piano, viool en zang. In 2008 zijn de zangers weer aan de beurt. De galaconcerten met het Symfonisch Orkest van de Vlaamse Opera vinden plaats nadat de winnaars van de editie 2008 zijn bekendgemaakt en vormen een uitgelezen kans om de jonge sterren in een ontspannen sfeer aan het werk te zien. U kunt erbij zijn op woensdag 25 juni om 20 uur in de Vlaamse Opera in Antwerpen en op donderdag 26 juni om 20 uur in De Bijloke in Gent. Er zijn nog kaarten te koop voor beide concerten.

Win duokaartjes voor het concert op 26 juni. Mail uiterlijk op woensdag 14 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp 'wedstrijd Vlaamse Opera'.

 www.vlaamseopera.be en 070 22 02 02

Adressen en links

- AB, Brussel: tel. 02 548 24 24 en www.abconcerts.be
- Abdijste van Herkenrode, Hasselt: tel. 011 33 43 70 en www.erfgoed-vlaanderen.be
- Alden Biesen, Bilzen: tel. 089 51 93 93 en www.alden-biesen.be
- Beursschouwburg, Brussel: tel. 02 550 03 50 en www.beursschouwburg.be
- Bronks, Brussel: tel. 02 219 99 21 en www.bronks.be
- Brukselbinnenste buiten, Brussel: tel. 02 218 38 78 en www.brukselbinnenste buiten.be
- Concertgebouw, Brugge: tel. 050 47 69 99 en www.concertgebouw.be
- De Bijloke, Gent: tel. 09 233 68 78 en www.debijloke.be
- De Helix, Grimminge: tel. 054 31 79 50 en www.dehelix.be
- De Vroente, Kalmthout: tel. 03 620 18 30 en www.devroente.be
- deFilharmonie, Antwerpen: tel. 03 213 54 20 en www.defilharmonie.be
- deSingel, Antwerpen: tel. 03 248 28 28 en www.desingel.be
- JazzLab Series, diverse locaties: www.jazzlabseries.be
- Kaaitheater, Brussel: tel. 02 201 59 59 en www.kaaitheater.be
- Kasteel van Gaasbeek, Lennik: tel. 02 531 01 30 en www.kasteelvangaasbeek.be
- Kasteel van Horst, Holsbeek: tel. 016 62 33 45 en www.erfgoed-vlaanderen.be
- KMSKA, Antwerpen: tel. 03 238 78 09 en www.kmska.be
- Kunstencentrum Behoud de Begeerte, Antwerpen, tel. 03 272 40 41 en www.debegeerte.be
- Kunstencentrum Z33, Hasselt: tel. 011 29 59 33 en www.z33.be
- Kunstfestival des arts, Brussel: tel. 02 219 07 07 en www.kfda.be
- Middelheimmuseum, Antwerpen: tel. 03 827 15 34 en museum.antwerpen.be/middelheim-openluchtmuseum
- MuHKA, Antwerpen: tel. 03 260 99 99 en www.muhka.be
- NTG, Gent: tel. 09 225 01 01 en www.ntgent.be
- Paleis voor Schone Kunsten, Brussel: tel. 02 507 84 44 en www.bozar.be
- Passa Porta, Brussel: tel. 02 226 04 54 en www.passaporta.be
- Planckendael, Muizen: tel. 070 233 354 en www.planckendael.be
- PMMK, Oostende: tel. 059 50 81 18 en www.pmmk.be
- S.M.A.K., Gent: tel. 09 221 17 03 en www.smak.be
- Speelgoedmuseum, Mechelen: tel. 015 55 70 75 en www.speelgoedmuseum.be
- Toneelhuis, Antwerpen: tel. 03 224 88 00 en www.toneelhuis.be
- VCA, Anderlecht: tel. 02 555 06 00 en www.vca.be
- Vlaamse Opera, Antwerpen en Gent: tel. 070 22 02 02 en www.vlaamseopera.be
- Vooruit, Gent: tel. 09 267 28 28 en www.vooruit.be
- Wiels, Brussel: tel. 02 347 30 33 en www.wiels.org
- Zinneke, Brussel: tel. 02 214 20 07 en www.zinneke.org

 www.vlaanderen.be/dertien

5x2 kaartjes voor Toumani Diabaté in de AB

Toumani Diabaté, dé koraan van Mali, is afkomstig uit het meer verstedelijkte zuiden van dat uitgestrekte en straatarme Afrikaanse land. Hij behoort tot een kaste van griots: traditionele verhalenzangers en koraspelers, die een belangrijke rol vervullen als collectief geheugen van de samenleving. De kora is een Afrikaans tokkelinstrument dat bestaat uit een kalebas, gespannen met koeienhuid en 21 tot 25 snaren. Verwacht u aan een zaligmakend, trancecreërend en geraffineerd geluid als een grootmeester zoals Diabaté erop speelt.

Win kaartjes voor het concert op zondag 11 mei om 20 uur. Mail uiterlijk op woensdag 7 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp 'wedstrijd Diabaté'.

 www.abconcerts.be en 02 548 24 24

Toumani Diabaté
Foto: Rouri Lenquette

5x2 kaartjes voor de hommage Dirk Van Esbroeck in de AB

Op 23 mei vorig jaar overleed zanger, muzikant en componist Dirk Van Esbroeck. Precies een jaar later brengen muzikale vrienden zoals Paul Rans, Jan De Smet en Juan Masondo en de AB een hommageconcert: "In zijn hoofd zoemden nog duizend liedjes en groeiden nog zo veel plannen. We zullen de liedjes nooit horen, we zullen niet kunnen genieten van zijn plannen. We moeten het dan maar stellen met zijn muzikale en artistieke erfenis. Folk, poëzie, tango en andere milonga's, Dirk heeft het allemaal gedaan." (Dree Peremans)

Win kaartjes voor het concert op vrijdag 23 mei om 20 uur. Mail uiterlijk op woensdag 14 mei naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp 'wedstrijd Van Esbroeck'.

 www.abconcerts.be en 02 548 24 24

Dirk Van Esbroeck

25x2 kaartjes voor het Vlaams Radio Orkest en voor het Vlaams Radio Koor

We mogen 50 vrijkaarten wegschenken voor drie concerten van het Vlaams Radio Koor en het Vlaams Radio Orkest:

- 'La douce France': Onder leiding van de Franse dirigent Michel Tabachnik laat het Vlaamse Radio Orkest de mooiste werken van Claude Debussy en Maurice Ravel door de concertzaal dansen.
- 'Choeur/coeur': Het Vlaams Radio Koor brengt een spirituele en poëtische concertreeks met Musa Horti, een gedreven amateurkoor onder leiding van Peter Dejans.
- 'Beethoven by Repin': Violist Vadim Repin en het Vlaams Radio Orkest onder leiding van Michel Tabachnik brengen hun versie van enkele werken van Ludwig van Beethoven en van de Russische componist Modest Mussorgsky.

Lees op dertien.vlaanderen.be hoe u een gratis duoticket kunt winnen. U vindt er ook meer info over de concerten.

 www.vro-vrk.be en 02 627 11 60

Vlaams Radio Koor
Foto: Carl Vandervoort

Spelletjes door Freddy Roegiest

Wedstrijd

Met de letters uit de genummerde vakjes van het kruiswoordraadsel in de juiste volgorde kunt u het sleutelwoord vormen. Stuur voor 15 mei 2008 de oplossing naar dertien@vlaanderen.be of naar Redactie 13, wedstrijd puzzelpagina, Boudewijnlaan 30 bus 20, 1000 Brussel.

Vermeld steeds uw naam, adres en entiteit.

U maakt dan kans op een aankoopcheque!

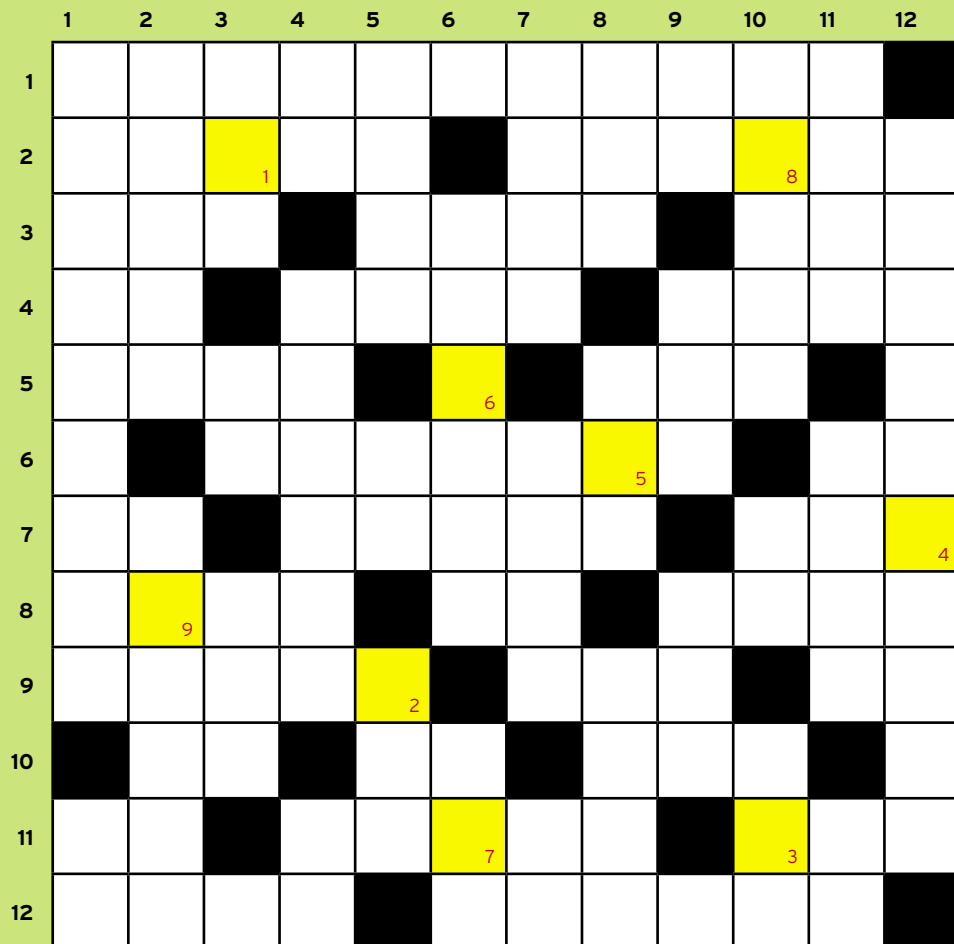
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Horizontaal

- 1) eerste Vlaamse regeringsleider (voor- en familienaam)
- 2) mondeling - tegenstandster
- 3) godin van de dageraad - Egyptische godin - mengsel
- 4) muzikant - schriftelijke opsomming - honingbij
- 5) loopvogel - schrijfgerei
- 6) eerste hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap - momenteel
- 7) decigram - elpenbeen - huisdier
- 8) oorlogsgod - muzikant - roofvis
- 9) Joodse sagenfiguur - sportartikel - lidwoord
- 10) sciencefiction - voorbeeld - grootouder
- 11) koude lekkernij - vriendenmaal - spokenroep
- 12) Vlaamse rivier - eerste secretaris-generaal van de Vlaamse administratie (familienaam)

Verticaal

- 1) eerste personeelsblad van de Vlaamse overheid - verward
- 2) fijne geur - afschrift van een officieel stuk
- 3) schutsluis - Russische rivier - sprookjeswezen
- 4) tantalium - kerskleurig - assistent-econoom
- 5) bakvloeistof - ultraviolet - Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
- 6) elektronische voeler - wasbeurt
- 7) kuur - gebak - autokenletters van Peru
- 8) claim - met ingang van - binnenplaats
- 9) eventueel - flets - modieus
- 10) Belgische provincie - bazige vrouw - alfabet
- 11) pienter - voeg - in orde
- 12) oude benaming voor de Vlaamse regering

Aanvulraadsel

Vul verticaal vijfletterwoorden in zoals de omschrijvingen aangeven. De tweede letter is steeds een A. Als de oplossing juist is, leest u op de gemarkeerde horizontale lijn de naam van een 'doe-centrum voor wetenschap en technologie'.

- 1) leerling aan de militaire school
- 2) stopplaats
- 3) elementair (Engels)
- 4) wedstrijd
- 5) spoorrijtuig
- 6) werpkoord
- 7) snelle paardengang
- 8) vrachtschip
- 9) verzinsel
- 10) jong hertje
- 11) werpspel met pijltjes

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

Film-fanclub

Acht jongeren, allemaal fans van regisseur Steven Spielberg, zitten aan tafel en bespreken de werken waar hun favoriete filmmaker bij betrokken was. In totaal hebben ze 32 dvd's meegebracht.

Audrey heeft één dvd, Britney twee, Cindy drie en Debby vier. Eddy Blauw heeft evenveel dvd's als zijn zus, Freddy Groen heeft er tweemaal zoveel als zijn zus, Gerry Rood heeft er driemaal zoveel als zijn zus en Harry Zwart heeft er viermaal zoveel als zijn zus.

Onze vraag: Wat zijn de familienamen van de meisjes?

Toekomst

Filip De Maesschalck is 41 jaar, woont in Lokeren en werkt in Brussel op de afdeling Communicatie als communicatieadviseur.

Filip in het zesde middelbaar aan de slag in het chemielokaal

Als ze mij morgen zeggen dat ik met pensioen mag gaan, dan doe ik dat! Niet dat ik mijn werk niet graag doe, of dat ik gewoonweg niet graag werk, maar er zijn duizenden andere dingen die ik nog wil doen en er is zo weinig tijd. En het vooruitzicht nog 25 jaar in de ambtenarij door te brengen: of ik dat echt zie zitten, daar kan ik nu in een-twee-drie geen antwoord op geven ...

Werken is een noodzakelijk kwaad, laat ons daar eerlijk in zijn. Iedereen doet het in de eerste plaats om den brode: het huis moet afbetaald worden, de kinderen moeten verder studeren, de auto is aan vervanging toe ... Het hoort allemaal bij de rit op de 'mallemolen van het beroepsleven'. Enkel de happy few kunnen van hun hobby hun beroep maken en helaas bestaat 'ambtenaar' niet als hobby. Hoewel er misschien wel zijn die het als dusdanig opvatten ... Maar da's een ander verhaal.

Mijn hoed af dus voor wie het hier al meer dan 25 jaar uitzingt! En voor wie het heeft zien evolueren: van stenografie over typemachine naar tekstverwerker en computer of van eentonige grijze en groene kazernemeubelen naar designlandschapsbureaus. Het is een grote stap. Of het er één vooruit of achteruit is, kunt u elders in deze 13 horen van onze ervaringsdeskundigen. Ik werk hier nog maar een kleine zeven jaar, terugblikken heeft dus nog niet veel zin. Vooruitkijken durf ik wel, maar die zeven jaar hebben mij ook al wel misvormd. "Verandering is een trage trein die vaak van spoor verandert en onderweg al eens een wagonnetje kwijtraakt", heb ik ondertussen bij elkaar gefilosofeerd.

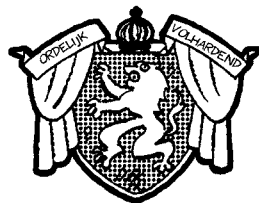
Vooruitkijken dus! Telewerken, managementgestuurde overheid, e-governement ... De (nabije) toekomst oogt veelbelovend. Ambtenaren-van-de-digitale-generatie worden satellietkantoren op zich, hebben alle informatie binnen handbereik, zijn op elk uur van de dag consulteerbaar en bereikbaar: de burger kan er alleen maar wel bij varen. En denk aan de extra 'positieve bijkomstigheden': geen gependel meer naar Brussel, geen prikklok, een betere combinatie werk-gezin. De toekomst lonkt opeens uitnodigend!

En mogen we dan binnenkort eindelijk ook wat meer vrouwen in topfuncties verwelkomen? Wat meer allochtone collega's, wat meer een weerspiegeling van de samenleving-die-wij-dienen? Bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken is het nuttig om verschillende gezichtspunten te hebben, ook in de toekomst.

En mag ik dan ook luidop dromen van wat minder anonieme hiërarchie, wat meer laagdrempeligheid, wat minder bureaucratie en wat meer zelfbeslissingsrecht? De tijd van de ruggengraatloze ja-knikkers en paladijnen mag definitief naar de vuilnisbak worden verwezen. De juiste mensen-met-de-juiste-opleiding-op-de-juiste-plaats: de toekomst klinkt soms utopisch.

Er wachten ons dus nog mooie uitdagingen. Ik heb mezelf overtuigd: laat dat pensioen nog maar 8760 dagen wachten ...

In den Goeden
Ouwen Tyd van de...
VLAEMSCHE

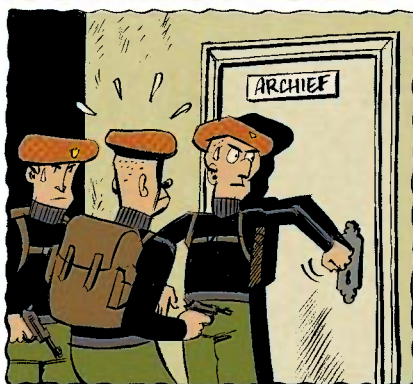
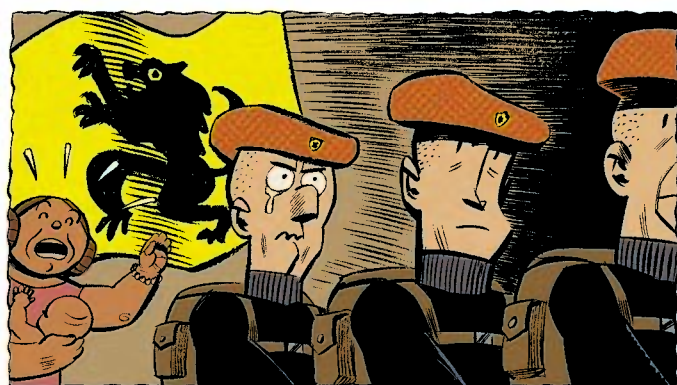
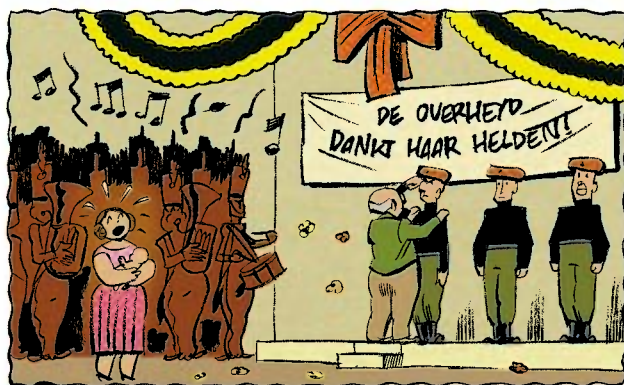

Anno 1932 - Derden Jaergang - N°3

Administratie - redactie :

Studio S.G.F. Spruyt

OVERHEYD

Eendagsvlieg

Hilde Sabbe is journaliste en moeder van Mats (18). Van haar verscheen eerder de bundel columns 'Mama weet het ook niet'. Ze woont deeltijds in Brussel en Ename.

Is 25 eigenlijk een getal om te vieren? Ik weet het niet.

Natuurlijk, het is een mijlpaal, een zilveren jubileum, iets dat de tand des tijds doorstaan heeft. Geen eendagsvlieg, maar een gevestigde waarde.

Als verjaardag in een mensenleven heeft het ook iets prils. Het ontbeert de luister en symboliek van bijvoorbeeld 18 of 21. Of veertig.

Over zeven jaar is mijn zoon vijftientwintig. Ik kan me er weinig bij voorstellen. Volwassen, zeker. Klaar om op eigen benen te staan. De studentenjaren voorbij, de vorming voltooid, het huis en het studentenkot uit. Dan begint het échte leven, met alle verantwoordelijkheden van dien. Een bankrekening, een auto- en ziekteverzekering.

Daar stukt mijn verbeelding. Wenkt er een huis, een baan, een hypotheek? Een vrouw, een kind, een gezin? Of blijven glorieuze jaren van ontdekking en verbeelding aan de macht, en kan het toch nog alle kanten uit? Ik hoop het laatste.

Vijftientwintig is respectabel, maar veel te jong voor sleur en overgave. Creatief blijven is de boodschap.

Dat vindt ook mijn buurman in een vliegtuig vanuit Marrakech. Een boeiende, intelligente man. Tegen de zestig, schat ik hem, bedrijfsleider of schooldirecteur. Hij vervult een hoge functie bij het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid, blijkt dan. Een grote fan van dit blad trouwens, al slaat hij de columns over, zegt hij verontschuldigend. We hebben een boeiend gesprek over voedselveiligheid, en dan vraag ik hem naar vroeger, geen vijftientwintig, maar dertig jaar terug.

“Er was meer persoonlijk contact met de mensen”, zegt hij na enig nadenken. “Je kwam meer op het veld. Wij kenden de boeren persoonlijk.”

“De afgelopen jaren is dat veel veranderd. Het is meer management geworden, meer kantoorwerk. Maar misschien is dat wel efficiënter.”

Hij zegt het zonder een zweem van heimwee of valse sentimentaliteit in de zin van ‘vroeger was het beter’. Toen was het zus, nu zo. De wereld verandert, de ambtenarij ook. Je moet mee evolueren. Anders is daarom niet slechter. “Zolang je het maar met overtuiging doet”, besluit hij.

Misschien is 25 jaar toch een getal om te vieren.

Hilde en haar vader in de jaren 80

LAAT ZE NIET BIJ JOU OPTREDEN

VOORKOM BESCHERM VACCINEER

Zorg ervoor dat je kinderen geen mazelen krijgen. Ga na of ze twee inentingen hebben gekregen voor hun achttien jaar. Is dat niet het geval of weet je het niet meer: vraag dan raad aan je huisarts.

**MEER INFO: CONTACTEER JE DOKTER OF
SURF NAAR WWW.DEMAZELLEN.BE**

Varieer in je woon-werkverkeer

De Heen-en-weer-week is er opnieuw **van 5 tot en met 11 mei 2008**. Ook dit jaar stellen we bekende succesformules en nieuwe initiatieven voor die de weg naar je werk een stuk aangenamer maken. Zo kun je meedoen aan de actie 'ik kyoto', een carpoolpartner vinden of kans maken op leuke prijzen door fiets en openbaar vervoer te combineren. Alle informatie over deze acties en nog veel meer vind je op www.varieerinhethetverkeer.be.

HEEN - EN - WEER - WEEK
VARIEER IN HET VERKEER.BE

KOMIMO

Met steun van de
Vlaamse overheid

